

Včeraj, 10. septembra, so slovesno proslavili Dan mornarice v vseh krajih ob Jadranu in v Beogradu, Novem Sadu ter v Sisku. Večje proslave so bile v Piranu, na Reki, v Šibeniku, Zadru, Dubrovniku in v Kotoru, osrednja proslava pa je bila v Splitu. Ta svoj praznik sta slavila tako naša vojna kot trgovska mornarica, ki se jima z dobrimi željami pridružuje tudi prebivalstvo Pomurja.

Vsako leto na desetega septembra obujamo spomine na leto 1942, na smeli sklep vrhovnega komandanta Tita, s katerim je bil ustanovljen prvi mornariški odred v Podgori pod Biokovom. Ta sklep je bil prežet z najglobljim zaupanjem v ljudi z obal, v mornarje, ki so z lesenimi ribiškimi barkami napadali oklepne sovražne ladje. V prsih teh borcev, tedaj mornarjev so bila srca, prekipajoča od ljubezni do svobode in domovine. Junaško in požrtvovalno so izpolnjevali naloge, ki jim jih je zadal vrhovni komandant, in danes se ob njihovih junaštvih, ki jim ni primere, vzgajajo mlade generacije mornarjev in starešin.

Deseti september je praznik mornarjev in pomorščakov, ladjedelcev in ribičev. To pa je tudi dan, ki se ga vsi veselimo tako zaradi nenehne krepitve naše vojne in trgovske mornarice kakor tudi zaradi otrok in delovnih ljudi, ki preživljajo šolske počitnice in letne dopuste na obali morja, pa tudi zaradi čiste, čarobne lepote našega Jadrana, ki se ji nihče, kdor jo je enkrat doživel, ne more upirati, da ne bi znova in znova obiskal Jadrana.

Berite sestavek »Po našem Jadranu« na zadnji strani!

TEDEN HUMANIH POBUD

Letošnji Teden borbe proti tuberkulozi poteka pod geslom: »OMOGOČIMO ZDRAVLJENIM TUBERKULOZNI BOLNIKOM HITREJSI POVRATEK NA DELO«. Cilj te humane akcije bi bil še pred nekaj leti drugotnega pomena, kajti takrat je bila osnovna naloga, odkrivati številne tuberkulozne bolnike, ki so hirali na svojih domovih in ogrožali okolico. Zahvaljujoč naši napredni socialni zakonodaji, požrtvovalnim delavcem v zdravstvu in dobro organizirani zdravstveni službi, lahko z zadovoljstvom ugotovljamo, da so do danes tudi na našem okrajnem območju odkrili skoraj slednjega bolnika in poskrbeli za njegovo zdravljenje. Protituberkulozni dispanzerji in fluorografske akcije, s katerimi so zajeli v minulem in letošnjem letu dobršen del Pomurja, so se izkazale za dovršeno obliko borbe proti tuberkulozi.

Kljub temu, da tuberkuloza danes ni več pereč družbeni problem, in je umrljivost bolnikov neprimerno nižja kot pred vojno, ne moremo govoriti o uspešni zazdravitvi obolenja tako dolgo, dokler ne omogočimo bolnikom dela in življenja v takih pogojih, kjer ne bo nevarnosti, da zazdravljena tuberkuloza ponovno vplamti. Prav zaradi tega se zdravljenje tuberkuloznega bolnika ne omeji zgolj na dobo njegovega bivanja v bolnišnici, temveč se razširi tudi na čas njegovega povratka na dom.

V mejah teh smernic je potekala minuli teden seja okrajne komisije za borbo proti TBC v Murski Soboti. Ker so se seje udeležili tudi predstavniki občinskih komisij za borbo proti TBC in bolničarke ter medicinske sestre, ki delajo v občinskih dispanzerjih, so lahko na skupnem posvetu izdelali širši program, ki nalaga občinskimi sekcijam nalogo, da bi sklicale širše seje in povabili nanje predstavnike ljudske oblasti ter podjetij, kjer bodo razpravljali o pravilnem zaposlovanju zazdravljanih tuberkuloznih. V zvezi s tem naj bi sestavile občinske sekcije RK tudi sezname socialno ogroženih družin ter jim nudile pomoč in z obiski patronažnih sester spremljale uspeh te akcije. Nič manj važna ni ugotovitev po potrebi rednega sklicevanja socialno-skrbstvenih posvetov pri oseh dispanzerjih, kjer bi se pogovorili o izdatnejši pomoči vsem ogroženim po tej bolezni. V Ljutomeru, kjer so imeli že tri take posvete, se je izkazala ta oblika stikov z bolniki za najboljšo. In končno se okrajna komisija zavzema za aktivno sodelovanje podmladkarjev RK v tej humani akciji in nalaga vodstvom šol nalogo, da bi v obdobju Tedna posvetili nekaj učnih ur pouka o borbi proti tuberkulozi.

Jasno je, da bo ta široka zasnovana akcija okrajne komisije plodna le ob sodelovanju organov družbenega upravljanja v podjetjih in ustanovah. Le-ti bodo morali z razume-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OB POLLETNIH OBRAČUNIH GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ LETOS VEČJA PREUDARNOST V GOSPODARJENJU

Polletni obračuni gospodarskih organizacij kažejo, da so bili letošnji proizvodni načrti dokaj realni. Kljub temu, da so se, predvsem v nekaterih gospodarskih panogah, povečale splošne družbene obveznosti, so dosegla posamezna podjetja ob polletju zadovoljive finančne rezultate. Na prizadevnost delovnih kolektivov kažejo na primer Križevske opekarne, ki so ustvarile ob polletju 43 odstotkov celotnega dohodka, kljub temu, da so se povečale obveznosti do družbe pri tej opekarni v primerjavi z lanskim letom za 199,5 odstotka. Dohodek so dosegli, ne da bi podražili izdelke.

V soboški občini so dosegla industrijska podjetja letni plan dohodka za 49,9 odstotka, z enakim odstotkom tudi industrijska podjetja v ostalih občinah. Obrtna podjetja so dosegla v soboški občini za letošnji predvideni dohodek za 50,2 odstotka, obrtna podjetja s pavšalnim obračunom s 57,5 odstotka, gostinska podjetja s 48 odstotka. Trgovine so zabeležile ob polletju 57,8 odstotka predvidenega dohodka,

promet pa so dosegli z 48,8 odstotka. Zanimivo je, da so dosegla najvišji promet in dohodek v trgovini trgovska podjetja v Murski Soboti, medtem ko izkazujejo po polletnem obračunu ljutomerska, in tudi trgovine v ostalih večjih krajih, večje primanjkljaje. Po večletnih izkušnjah pa sodijo, da se bo promet v trgovini v drugem polletju močno povečal.

Kot že vsa leta nazaj, je na splošno med najboljšimi gospodarskimi panogami industrija gradbenega materiala. Ljutomerska opekarne je sicer dosegla ob polletju samo 17 odstotkov letnega dohodka — to predvsem zaradi obnovitvenih del in sezone, ki se pričena šele v poletnih mesecih. V tej indu-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Večja težnja k varčevanju

Polletni obračuni kažejo, da so letos gospodarske organizacije nekoliko bolj preudarno odločale tudi o tistem delu čistega dohodka, ki bi ga bilo mogoče razdeliti kot plače nad tarifnimi postavkami. Industrijska podjetja v soboški občini so namenila za sklade 19 milijonov dinarjev. Nekoliko slabše je v trgovini, kjer je bilo po polletnih obračunih predvidenih za razdelitev 2 milijona 711 tisoč dinarjev, ostanek čistega dohodka, namenjenega za splošno porabo v podjetjih, pa znaša 1 milijon

315 tisoč dinarjev. Predvsem v trgovini bi bilo pričakovati večji delež teh sredstev za sklade. O Skoraj v vseh podjetjih se je letos ob polletju nekoliko močneje pokazala težnja za splošnim varčevanjem. Tako so zmanjšali na primer v ljutomerski Konfekciji splošne proizvodne stroške in izredne izdatke v primerjavi z lanskim letom za 2 odstotka. To sicer ni veliko, vendar smemo pričakovati, da se bodo splošni stroški postopoma še zmanjševali.

PREMOGOVNIK PRESIKA MED NAJBOLJŠIMI TUDI LETOS STORILNOST-OSNOVA ZA DOBRO GOSPODARJENJE

Že nekaj let je premogovnik Presika pri Ljutomeru med najboljšimi proizvodnimi podjetji v ljutomerski občini. Podjetje sicer ni veliko, zaposluje komaj 80 rudarjev, vendar je zaradi dobre delovne organizacije med tistimi, ki svoje obveznosti dobro izpolnjujejo.

Od leta 1954 so v Premogovniku Presika počasi, vendar dosledno uredili marsikaj. Nekeč lesene utice, ki so bile postavljene ob vhodih v jame, so zamenjale lesne, zidane hišice. Tu je strojnica, lepo urejena čakalnica z velikimi mizami in radijskim sprejemnikom in nekaj delavnic za vsakdanje potrebe. Ob glavni cesti pa se dviga iz tal novo poslopje rudarskega doma. To je enonadstropna hiša, ki bo imela kopalnico, restavracijo itd. Računajo pa tudi na to, da bodo počasi uredili v rudarskem domu še nekaj prostorov v turistične namene. Predvsem v zgodnjih jesenskih mesecih, ko prične v okolici zoreti grozdje, je rudarski dom še posebej mikaven in privlačen.

Da je podjetje vsestransko

utrjeno, je seveda zasluga delovnega kolektiva in vodstva podjetja. Prizadevnost se kaže predvsem v vedno večji storilnosti. Leta 1954 je znašala storilnost na posameznega delavca 230 kg premoga dnevno, leta 1955 324 kg, leta 1956 348 kg, leta 1957 pa že 371 kg premoga dnevno na delavca. Da so dosegli tako lepe rezultate, je bilo potrebno utrditi tudi delovno disciplino, saj ni bilo nič nenavadnega, če so prihajali ljudje delat ne ob šestih, temveč ob sedmih, odhajali pa so, še preden je preteklo osemurni delavnik. Danes so v premogovniku vsa dela normirana. Povprečno presegajo delavci norme do 17 odstotkov. Na nurejene razmere glede delovne discipline pred leti kažejo tudi bolniški izostanki. Leta 1954 je bilo 20,5 odstotkov delavcev na bolniških dopustih, vsa leta zatem pa nekako okrog 12 odstotkov.

Doslej so izkopali v presičkem premogovniku nekaj nad 3 km rovov. Velike preglatve dela rudarjem voda. Letos spomladi so načrpali iz rovov 12000 litrov vode na minuto. Tako so porabili samo za električni tok mesečno od 270 do 3000 tisoč dinarjev.

Tudi sindikalno življenje v rudniku ni tako enolično, kot bi človek sodil na prvi pogled. Člani sindikata so pomagali predvsem pri urejanju čakalnice, razen tega so organizirali 2 strokovna tečaja za kvali-

ficirane in za polkvalificirane delavce. Vsakega tečaja se je udeležilo po 16 delavcev. Pred nedavnim so ustanovili v premogovniku še mladinsko organizacijo, v katero so vključili tudi okoliško mladino, ki ni zaposlena v podjetju. V kratkem namerava prirediti mladina družabno prireditve. Razen tega si ureja igrišče za odbojko. Delavski svet in upravni odbor podjetja pomagata mladini s finančnimi sredstvi.

Kakor je bilo še pred nekaj leti stanje v presičkem premogovniku dokaj kritično, se razmere iz leta v leto izboljšujejo. Kolektiv, ki je sicer mlad, raste s podjetjem in to je najboljši porok za še večje delovne uspehe. Rudarski dom, ki bo

imel tudi majhno dvoranico, pa bo že v kratki prihodnosti pravo kulturno središče preskih rudarjev in vseh ljudi, ki prebivajo po hribih v bližini premogovnika.

-jm

Pred obiskom predsednika NORVEŠKE VLADE

Kakor poroča Tanjug, je naš veleposlanik na Norveškem, Vlado Rolovič, prispel v Beograd. Njegov prihod je v zvezi z bližnjim obiskom predsednika norveške vlade Gerhardsena v Jugoslaviji.

ZNOVA POTRJEN SLOVES NAŠIH VIN POMURJE: 9 zlatih

V okviru IV. mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani je bilo tudi ocenjevanje vin. Posebna mednarodna ocenjevalna komisija, v kateri so bili predstavniki šestih držav, glavnih pridelavcev kakovostnih vin na svetu, je ocenila skupno 583 vzorcev vin iz sedemnajstih držav. Največ zlatih priznanj je prisodila Jugoslaviji (68), Sovjetski zvezi (40) in Romuniji (21).

Jugoslavija je poslala v oceno skupno 359 vzorcev vin, ki so bili poleg romunskih najboljši na razstavi. Za poslana in ocenjena vzorca je prejela 68 zlatih, 216 srebrnih in 22 bronastih medalj. Med jugoslovanskimi vini so bila najbolje ocenjena slovenska vina,

Pomurje je tudi letos zavzelo častno mesto med dobitniki zlatih priznanj za najboljša razstavljena vina. Vinogradniško gospodarstvo Ljutomer je prejelo tokrat šest zlatih medalj:

za renski rizing, rulandec, rumeni muškati, sauvignon, traminec I in traminec II, Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalem eno zlato medaljo za rumeni muškati, Vinogradniško gospodarstvo na Kapeli po eno zlato medaljo za traminec in kapelski biser, medtem ko je podjetje »Slovenija-vino« prejelo zlato medaljo za beli pinot lanskega letnika od Jeruzalema in več zlatih medalj za vina starejših letnikov z vinogradniških posestev Jeruzalem in Gornji Radgona. S. K.

ZVEDELI SMO ...

... da so pretekli teden namestili v soboškem industrijskem podjetju »Panonija« velike električne škarje, s katerimi bo mogoče rezati tudi 5 milimetrsko pločevino. Doslej so se posluževali v Panoniji ročnih škarij. Nove električne škarje je izdelal znani konstruktor Anton Mulec iz Verzeja. V Panoniji sodijo, da bodo nove škarje, ki so narejene pravzaprav iz odpadnega materiala, za polovico cenejše, vendar veliko boljše od podobnih škarij industrijske izdelave.

TEKOČI TRAK GRADENJ

V MESTU IN OKOLICI

NOVI STANOVANJSKI BLOKI — ZAČETEK GRADNJE ZDRAVSTVENEGA DOMA — NOVA ŠOLA ZA UČENCE V TRGOVINI IN SE ENA ZA UČENCE MEŠANIH STROK — NOVA TRGOVINA IN MERNICA V TUROPOLJU — NOVO SKLADIŠČE IN SERVISNA POSTAJA »PETROLA« — NOVO SKLADIŠČE ZA ŽITARICE — NOVI LOKALI

Vzorna skrb za slepe

V Pomurju, kjer imamo 150 slepih, vzorno skrbijo za delovno usposabljanje teh težkih invalidov. Okrajna zveza slepih jih pošilja v zavode za usposabljanje slepih, predvsem v Zemun in Skofjo Loko.

Mimo tega pripravijo za slepe vsako leto obdaritve. Da bi bila gmotna pomoč slepim čim bolj izdatna, je Okrajna zveza v Soboti naslovila na vsa večja podjetja prošnjo za prispevek v ta sklad. Na žalost je humanita pobuda Zveze nalletela na veliko nerazumevanje prav pri tistih kolektivih, kjer so to najmanj pričakovali. Doležljivi so se odzvali z znatnimi zneski komaj tri podjetja, in sicer: »Pomurski tisk«, »Veserum« in »Kotek«. Zveza slepih se vsem kolektivom omenjenih podjetij in zavodov v imenu slepih najlepše zahvaljuje in poziva vse ostale, da bi z razumevanjem priskočili na pomoč, saj je povsem jasno, da je prav v tem primeru vsak dinar koristno naložen. b

Tako živahne gradbene sezone, kakršno imamo letos, Sobotani zlepa ne pomnijo. Ni več daleč čas, ko bo Sobota tudi po zunanem videzu resnično središče Pomurja. Ta trditve je toliko bolj upravičena, ker bodo letošnjim gradnjam sledile v prihodnjih letih nove, ki bodo vtisnile Murski Soboti še bolj mestni pečat.

Kakor smo že poročali, gradijo trenutno v M. Soboti tri stanovanjske bloke s po 12 stanovanji. Prva dva gradijo združeni investitorji (občina, bolnišnica in gospodarske organizacije), tretjega pa OLO. V kratkem bo začel graditi 8-stanovanjski blok Zavod za socialno zavarovanje pri splošni ambulanti, v ponedeljek pa bo začetek gradnje modernega trgovskega lokala ob Stefana Kovarjevi ulici v podaljškem »Tehnoprometa«. Ta lokal bo urejen za prodajo pohištva in drugih podobnih predmetov in res je, da ga je Sobota že močno pogrešala. Nad tem lokalom bodo 4 stanovanji, ki jih bo zgradila

občina za potrebe prosvetnih delavcev itd. Hkrati velja tudi omeniti, da je občinski ljudski odbor namenil letos iz sklada za zidanje stanovanjskih hiš 6 milijonov dinarjev zasebnim graditeljem. Slednji bodo zgradili 17 stanovanj in obenem sprostili 8 obstoječih. Na Tišini je občinski ljudski odbor dogradil 4 samska stanovanja za učitelje.

Za napredek zdravstvene službe

Med pomembne dogodke zadnjih dni sodi vsekakor začetek gradnje Zdravstvenega doma, v katerem bodo specialistični

dispanzerji za žene in otroke ter zobna ambulanta. Nove prostore bodo zgradili poleg obstoječega Zdravstvenega doma, ki je postal med časom pretesen, saj mora čakati pred posameznimi ordinacijami tudi po 50 ljudi, več zdravnikov pa ne more ordinirati zaradi pomanjkanja prostora. Tudi zobna ambulanta se stiska v dveh neustreznih prostorih. Na omejenem ambulantanem storitve je vezan ves bivši murskosoboški okraj (Cankova, Grad, Martjanci, Petrovci — Salovci itd.). In še en prepričljiv podatek: samo na zobno ambulanto gravitira 60.000 prebivalcev! Novi zdravstveni dom bo sodobno urejen in pričakujemo lahko, da bo prihodnje leto dograjen. Vsekakor bo to pomembna pri-

dobitev javne zdravstvene službe v Pomurju.

Velik napredek zaznamujemo tudi na področju strokovnega šolstva. Ob Titovi ulici že gradijo šolo za učence v trgovini, na nasprotni strani pa obrtno-vajensko šolo (šola za učence mešanih strok). Z dograditvijo teh dveh šol ne bo rešen samo ta problem, ko trenutno obstoječe število vajencev ne more obiskovati pouka, ker ni dovolj prostorov, ampak bo storjen tudi velik korak naprej k prekvalifikaciji in nadaljnji zaposlitvi učence se mladine. Slednja bo tako dobila ustrezno kvalifikacijo in če ne bo zanjo dovolj zaposlitve v Pomurju, si jo bo poiskala drugod — vendar ne več kot nekvalificirana delovna sila.

Podzemne cisterne za gorivo

Tekoči trak gradenj pa s tem še ni izčrpan. Trgovsko podjetje »Merkur« gradi novo trgovino in mesnico na terenu Turapolje, kjer živi malone 1/3 prebivalcev Murske Sobotice. Ti so bili doslej brez svoje trgovine. Znano je, da je mesnica še posebej problem, ki tare soboško občino. Nova mesnica bo služila tudi prebivalcem Kroga, Murskih Crncev, Tišine in Gradisce, hkrati pa zmanjšala naval na obstoječi soboški mesnici. Kakor vse kaže, bodo novo trgovino in mesnico v Turapolju predali svojemu namenu že letos 1. novembra. Razen tega povečuje in adaptira isto podjetje svoj trgovski lokal »Galanterija« ob Titovi ulici. Z njim bo naše mesto pridobilo

še en nov, sodoben trgovski lokal.

Trgovsko podjetje »Petrol« iz Ljubljane je začelo graditi skladišče in servisno postajo na oglu Slomškove in Bakovske ceste, kar bo velika gospodarska pridobitev za Mursko Sobotico. V skladišču bo stalno na zalogi 140.000 kg goriva vseh vrst. Tako bo čez noč izginila iz središča mesta sedanja črpalnica, ki ne odgovarja nič iz komunalnih niti iz požarnovarnostnih razlogov. Poudariti velja, da bo lokacija skladišča in servisne postaje »Petrola« nad vse primerna, saj bodo podzemne cisterne lahko napolnili po cevovodu kar iz cistern na železniškem tiru. Tudi požarna varnost bo tu povsem zagotovljena.

Stanovanjska skupnost v M. Soboti za izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi

Prvi napor - prvi uspehi

Kakor znano, je stanovanjska skupnost v naši socialistični družbi predvsem organizator boljše in cenejše potrošnje. Če bodo stanovanjske skupnosti kot organizatorji boljše in cenejše potrošnje nudili delovnemu človeku in njegovi družini večje, boljše in cenejše usluge, bo povečana realna vrednost delavčeve plače in s tem tudi njegov življenjski standard, delovna sposobnost in storilnost.

Glede na izredno važno vlogo stanovanjske skupnosti pri iskanju pogojev za višji življenjski standard delovnih ljudi smo v razgovoru s člani sveta stanovanjske skupnosti v Murski Soboti zvedeli, da posluje soboška stanovanjska skupnost že od začetka tako, kot to predvideva osnutek novega zakona o stanovanjskih skupnostih. Tu velja omeniti kot prvo težnjo soboške stanovanjske skupnosti, da bi ublažila stanovanjsko stisko v mestu. Zato se je skupnost zavzela, da ne bi gradili samo enostanovanjskih hišic in s tem še otežkočali komunalno ureditev. Začela je zbirati investitorje za gradnjo blokov, voditi zidanje itd. Na ta način so zgra-

dili v Murski Soboti od leta 1956 do zdaj šest stanovanjskih blokov s 74 stanovanji, to pa je tudi dosedanj prispevek stanovanjske skupnosti k omilitvi stanovanjske stiske.

Dalje opravlja stanovanjska skupnost hišnim svetom vsa tehnična dela, kar prav tako predvideva osnutek novega zakona. Vsako leto sklicuje predsednike hišnih svetov in organizira tedne čistoče, uničevanje golazni, sajenje cvetic, prirejanje predavanja itd. Hkrati ima stanovanjska skupnost najete razne obrtnike, v glavnem upokojeince, ki opravljajo hišnim svetom razna poravila. Na ta način prištedijo hišni sveti letno nad milijon dinarjev.

○ Vsekakor drži, da je stanovanjska skupnost v Murski Soboti uspešno zaorala ledino svojega dela. Dosedanjim uspehom se bodo prav gotovo pridružili še novi, ki bodo dokazali, da stanovanjska skupnost ni sama sebi namen. Družbene organizacije, hišni, potrošniški, delavski, združni sveti, katerih volitve bodo v bližnji prihodnosti, ostali sveti, stanovanjska skupnost in organi oblasti so dobili prav konkretne obveznosti, in sicer kot instrumenti istih državljanov in istih njihovih teženj po ustvarjanju pogojev za višji standard.

Plenum OK LMS

POŽIVLJENO DELO MLADINSKE ORGANIZACIJE

Po okrajnem plenumu LMS v Soboti, o katerem smo poročali v prejšnji številki našega lista, so po občinskih komitejih živahne priprave za letno občinske konference, ki bodo v času med 15. oktobrom in 15. novembrom tega leta. Koristne pobude, ki jih je nakazal plenum, bodo vsem mladinskim aktivom služile pri odpravljanju nekaterih pomanjkljivosti, saj so se predstavniki mladinskih aktivov temeljito pogovorili o bodočih nalogah in o vlogi organizacije v mestu in na podeželju.

Razprava o delu aktivov mladih združnikov pa je pokazala, da le-ti uspešno delujejo samo tam, kjer imajo KZ dobro vodstvo, ki z zanimanjem spremlja rast te organizacije. Pri vključevanju mladine v aktivno proizvodnjo beležijo najlepše uspehe mladinski kolektivi v Martjancih in v Bučevcih, medtem ko na drugi strani pri mnogih KZ aktivov mladih združnikov sploh nimajo. Potreba za pomožitev takih aktivov postane toliko bolj jasna, če osvetlimo razmerje med KZ in aktivni mladih združnikov: v okraju, kjer imamo 54 KZ, dela samo 18 aktivov, kar očitno kaže na nerazumevanje in premalo skrb za nove kadre pri številnih vodstvih KZ. Zato je razumljivo stališče OK LMS, ki je med prve naloge, ki zadevajo poživitev dela mladinske organizacije, postavil potrebo po pomnožitvi aktivov mladih združnikov.

Ljubiteljem rokometu!

Obveščamo vas, da bo v nedeljo, dne 14. septembra 1958 dopoldne ob 9. uri v mali dvorani doma TVD Partizan Murska Sobotica ustanovni občini zbor rokometne podzveze za Pomurje.

Z ozirom na dejstvo, da je rokometna igra že precej udomačena in ker bo razprava tudi o pomembnih sklepih glede na njen nadaljnji razvoj, pričakujemo udeležbo in sodelovanje.

Za pripravljalnici odbor: TVD Partizan M. Sobotica

Zaposlenim materam več pomoči!

Znana je skrb družbe za zaposleno mater in družino, vendar vedno znova ugotavljamo, da je v naših večjih mestih, predvsem v industrijskih središčih, še vedno premalo predšolskih ustanov, kjer bi našli zatočišče naši najmlajši. Gre predvsem za čas, ko sta oba starša zaposlena in so v mnogih primerih malčki prepuščeni sami sebi ali pa zelo slabi oskrbi oz. negi. Odveč bi bilo ugotavljati, kakšne posledice ima lahko tako zanemarjanje otrok v njegovem telesnem in duševnem razvoju, saj smo o tem že mnogo brali.

V Soboti, kjer je samo en otroški vrtec s kapaciteto 100 otrok, močno pogrešajo še vsaj eno tovrstno ustanovo. Uprava vrta ima sicer v gosteh vsak dan do 120 otrok, vendar je tudi s tem številom zajetih komaj okoli 22 odstotkov predšolske mladine v starosti med 3. in 7. letom. To pomeni, da obiskuje edino predšolsko ustanovo komaj vsak peti otrok, čeprav nam razmerje med zaposlenimi in nezaposlenimi ženami nudi povsem nasprotno sliko.

Pristojni forumi si sicer nenehno prizadevajo, da bi v Soboti odprli še en otroški vrtec, vendar jim primanjkuje denarnih sredstev. Kaže, da tudi z graditvijo otroškega igrišča, za katero se zavzema stanovanjska skupnost in DPM, ne bodo rešili tega perečega problema, ki zadaja nemalo skrbi številnim zaposlenim materam. Bb

NOVO OBROBJE TRGA ZMAGE

Med novosti našega mesta sodi tudi gradnja upravnih prostorov združenih investitorjev Komunalne banke, Zdravne hranilnice in OZZ na Trgu zmage. S to zgradbo bo Murska Sobotica pridobila novo in lepo poslopje, hkrati pa bodo omenjeni investitorji, ki poslujejo sedaj v neustreznih prostorih, sprostili slednje za rešitev drugih problemov. V sklopu adaptacije hotela »Zvezda«, ki bo pridobil dve novi gostinski sobi, bo rešeno tudi vprašanje javnega stranišča, ki ga gradijo v pasazi med »Zvezdo« in med omenjenim poslopjem združenih investitorjev. V bivši mesnici bodo uredili lokal za prodajo tobačnih izdelkov, ki bo odprt ves dan. To pa je le del adaptacije »Zvezde«, ki bo preuredila kuhinjo, sanitarije itd. prihodnje leto.

Prezreti ne kaže tudi večje adaptacije zgradbe ob Slomškovi ulici za potrebe okrožnega sodišča, ki bo verjetno začelo poslovati že letos. Nedvomno bo začetek poslovanja okrožne-

ga sodišča velika pridobitev za Pomurje. Odpadli bodo stroški prebivalstva za dosedanje potovanje v Maribor in nazaj, hkrati pa bo to tudi gospodarska pridobitev za Mursko Sobotico. V kolikor bodo pravočasno končani načrti, bodo še letos začeli graditi v Murski Soboti tudi 250 tonsko skladišče za žito. Investitor je podjetje

»Mlin — testenine« iz Maribora. Gre za sodobno skladišče z ventilacijskimi in trasportnimi napravami, ki bo prav tako velika gospodarska pridobitev za Pomurje. Razen žitaric bodo v njem lahko vskladiščevali tudi ostale pridelke, v kolikor to ne bi škodovalo osnovnemu namenu skladišča. Za gradnjo so zagotovljeni zvezni krediti.

Nove gradnje tud po vaseh soboške občine

Za konec še en drobec iz gradbene soboške dejavnosti. Državna loterija dokončuje namreč svoj kiosk na Titovi cesti. S tem bo sprostila trgovski lokal, ki ga sedaj zaseda.

In še kratak sprehod po gradbiščih v vaseh soboške občine. V Bakovcih bodo v kratkem dokončali gradnjo šole oziroma njeno prvo etapo s 4 učilnicami in ustreznimi priliklinami. To bo prva novozgrajena šola v Prekmurju, ki bo predana svojemu namenu. Da-

lje sta dograjeni dve učilnici pri osemletni šoli v Puconcih, ena učilnica pri šoli v Bodoncih in učiteljsko družinsko stanovanje v Moščancih. Na področju komunalne dejavnosti velja omeniti predvsem zgraditev mostu čez Dobel v Vančavi, ki veže okrajno cesto s Tišino, in zgraditev mostu čez Ledavo v Strukovcih, ki veže goriški predel s Cankovo. Dolej je bil tukaj leseni most, novega pa bodo zgradili iz železobetona. bš

JANEZ SEVER:

ZAKAJ TOLIKO OBOTAVLJANJA,

ko pa so podani pogoji za izgradnjo obrata sadnih in grozdnih sokov ter koncentratov v Murski Soboti

Ze dalj časa zasledujem v Pomurskem vestniku polemiko glede gradnje obrata sadnih in grozdnih sokov ter koncentratov v Murski Soboti. Ne morem razumeti, zakaj se toliko obojavljamo, ko pa je problem predelave sadja tako pereč. Začudila me je tudi opomba uredništva »Pomurskega vestnika« o članku »Ugodni pogoji — za gradnjo obrata sadnih in grozdnih sokov ter koncentratov v Murski Soboti«, ki ga je napisal tovariš Peter Vujec, pomočnik direktorja Zdravne poslovne zveze za Slovenijo. Pričakoval sem v naslednji številki »Pomurskega vestnika« razpravo uredništva, da bi tako zvedel, s katerimi trditvami se ne strinja. Pričakal sem pa, da uredništvo tov. Vujec odgovarja z njegovimi lastnimi trditvami v prejšnji številki »Pomurskega vestnika«, seveda v skrajšani obliki.

Ker pa uredništvo »Pomurskega vestnika« poziva svoje bralce h konstruktivni razpravi o tem perečem problemu, se bom tudi sam oglašil.

Sklep o gradnji obrata za predelavo sadja in grozdja v sokove in koncentrate ni le slepa, anarhična misel, ampak je plod

družbenih potreb in zato tudi že plansko predvidena v petletnem perspektivnem planu za razvoj Pomurja.

Ob tej priložnosti bi tudi naglasil, da družbeno planiranje, katerega plod je tudi misel o gradnji, načeloma obsega:

— določanje tempa celotnega gospodarstva,

— določanje razmerja med proizvodnjo in potrošnjo,

— določanje osnovnih pororcev razvoja panog.

Dolžnost je socialistične družbe, da investira tam, kjer so podani pogoji rentabilnega poslovanja. Vse to so imeli pred seboj tovariši, ki so v planu predvidili gradnjo obrata, tovariši na Kemičnem inštitutu »Boris Kidrič« v Ljubljani, ki so se zavzeli za poskusno obratovanje, kakor tudi tovariši v Tovarni mlečnega prahu v Murski Soboti in mnogi drugi, ki vidijo v tem koristno investicijo, ki bo med drugim tudi ugodno vplivala na nadaljnji perspektivni razvoj sadjarstva v Pomurju. Ne bi rad ponavljal tr-

ditev tov. Vujeca, toda ne morem mimo tega, da ne bi naglasil, da je izgradnja obrata odraz realnih gospodarskih razmer v Pomurju. Znano je, da so tržni viški sadja in grozdja iz leta v leto večji, predelovalnih kapacitet pa ni. Slovenska živilska industrija lahko predela v sokove le okrog 7 odstotkov tržnih viškov. Izgradnja obrata v Pomurju pa je tem bolj nujna, ker je ravno v naših krajih precej letnega sadja, ki dozori konec avgusta in v septembru ter ne gre prav lahko v prodajo. Posebno pa v času dobre letine povzroča niz težav pridelovalcem kakor tudi odkupovalcem.

Zaradi primerjave in glede na surovinsko bazo pogledimo pridelek za dve leti nazaj:

Kultura	1957	1956
jabolka	7.653 ton	16.250 ton
hruške	1.234 ton	632 ton
breskve	25 ton	1.038 ton
češnje	291 ton	355 ton
višnje	72 ton	92 ton
slive	389 ton	2.306 ton
grozdje	6.152 ton	4.152 ton
od tega hibridi:	3.390 ton	3.394 ton

Analizirajmo le pridelke v letu 1956, ker je manjša proizvodnja leta 1957 posledica elementarnih neprilic. Po oceni je bil takrat celotni pridelek jabolk 16.250 ton. Od tega je uspelo odkupiti odkupnim podjetjem 6729 ton, v jabolčnik je bilo predelanega 4385 ton, v

Petnajst kmetijskih strokovnjakov iz naše pokrajine se je pred tednom vrnilo s poučne ekskurzije po LR Srbiji in Makedoniji. Zaradi pestrega programa obiskov, ki je bil vezan na dokajšnje ozemeljske daljave, je bilo potovanje precej naporno. V desetih dneh so prevozili po železnici ali z avtobusi okrog 3400 km dolgo pot in obiskali 16 organizacij ali ustanov, katerih prizadevanja za napredek kmetijstva vseh strok so očitna in so že obrodila bogate sadove.

V ljudski republiki Srbiji se strokovnjaki obiskali kmetijski kombinat »Beograd« (Pančevski rit), Sadjarsko-vinogradniško ogledno postajo Radmilovac, Vinogradniško zadrugo Smederevo, Kmetijsko gospodarstvo »Godomin« pri Smederevu, Drevesnico v Mladenovcu, Vinogradniško posestvo Topola in Električniskacijsko poskusno središče Satornja, v ljudski republiki Makedoniji pa Sadjarski in Vinogradniški inštitut v Skopju, Sadjarsko postajo in Srednjo kmetijsko šolo v Tetovu, Kmetijsko delovno zadrugo »Svetlost« v Bistrici blizu grške meje, Vinarsko-vinogradniško gospodarstvo »Kavadarci«, Vinogradniško gospodarstvo Demir Kapija, Vinogradniško gospodarstvo »Grozde« in poljedeljsko-živinorejsko posestvo »Cfivena zvezda« pri Štipu ter obširen namakalni sistem z zbi-

ralnim jezerom in orjaškim jezerom pri Kumanovem.

Na svoji poti so se ustavili še na Ohridskem jezeru in si ogledali grobnico neznanega junaka na Avali pri Beogradu, Biogorski Manastir v več deset km dolgi soteski med znanim mavrovskim jezerom z hidroenergetskim sistemom in Ohridom, cerkev Sv. Nauma tik ob albanski meji in še ne-

katero druge kulturne spomenike, ki govore o preteklosti tam živečega ljudstva.

Povsod, kjer so se pojavili, so bili naši kmetijski strokovnjaki gostoljubno sprejeti in njihovi tamkajšnji vrstniki so se trudili, da bi jim posredovali čimveč izkušenj z različnih področij svojega prizadevanja v kmetijstvu. Marsikaj, kar so videli in slišali, jim bo tudi koristilo v vsakdanji praksi. Vtisi s tega poučnega potovanja so zagledelj povsem ugodni in ohrabrujoči.

O nekaterih važnejših izkušnjah, ki so jih doslej že dosegli v kmetijstvu obeh bratskih republik, bomo v našem listu še poročali.

S. K.

Sajenje topolov zopet v ospredju

V zadnjem času se zopet zavzemajo za sajenje topolov v Pomurju. Tokrat je v ospredju sajenje topolov na pašniških površinah. Gozdarski krogi predlagajo zasaditev 25 topolov na 1 ha pašnikov. Računajo, da je pašnikov v Pomurju okrog 1000 ha. Ker topola hitro raste, si obetajo od tega v dvajsetih letih znatne koristi. Na seji sveta za kmetijstvo in gozdarstvo OLO so razpravljali o tem, kako bi začeli s saditvijo. Pred začetkom akcije bo posebna komisija strokovnjakov za topolo pregledala površine, kjer naj bi sadili to drevo.

Dobra organizacija - ustrezni uspehi

Odkup in priprave za jesensko setev v ospredju dejavnosti kmetijske zadruge Križevci pri Ljutomeru — Veliko zanimanje za italijanske sorte pšenice — Poskusna strojna obdelava na 40 ha

Na letošnjo odkupno sezono so se pri kmetijski zadrugi Križevci pri Ljutomeru dobro pripravili: deloma preuredili, očistili in pripravili so skladišča in popolnoma obnovili mostno tehniko v Bučevcih, ki je bila že nekaj mesecev neuporabna. Zdaj, ko se odkup že bliža svojemu višku, poteka delo brez motenj.

Medtem, ko zaključujejo odkup oljne repice, so že pričeli odpremljati prve vagonne krompirja. Odkup oljne repice je znatno višji od lanskega. K temu je poleg dobre letine še prav posebno pripomogla oljarna Slovenska Bistrica, saj je v lanskem letu oskrbela dobro seme sorte »Dieppe«, ki v teh krajih dobro uspeva. Odkup žitaric pa po količini zaostaja za lanskim zaradi toče, ki je v nekaterih vaseh na območju KZ uničila čez polovico pridelka. Znatno pa se je povečal odkup živine in je v prvem polletju za 40% presegel lanskega. Zadruga prodaja pretežno večino poljskih pridelkov kakor tudi živine kmetijski poslovnim zvezi v Ljutomeru, ki je trenutno tudi najboljši plačnik. Omembe vredna pa je pri KZ Križevci odkup oddojkov do 30 kg teže, ker je edini te vrste. Že pred leti so si izposlovali kupca za to blago na Pohorju.

○ Druga, nič manj važna naloga KZ je skrbna priprava na jesensko setev. Vsi trije »Ferguson« morajo biti v brezhibnem stanju s potrebnimi priključki. Naročili so potrebna semena žitaric, zlasti seme pšenice italijanskih in domačih sort, ki jih bodo nudili svojim članom v razmerju 1:1,50. Prišli

so tudi že s čiščenjem semena na selektor. Za plačilo 1,50 din za kg očistijo in razkužijo seme svojim članom. Ker je med zadrugami veliko zanimanje za pridelovanje močno rodnih, italijanskih sort pšenice, nameravajo na območju svoje zadruge zasejati 90 ha s to pšenico. Od domačih sort pa bodo sejali največ U1, ki je po mnenju

strokovnjakov najprimernejša za te kraje. Naročili so tudi potrebne količine umetnih gnojil.

Nadsvpe pomembna pa je pri KZ Križevci organizacija poskusne strojne obdelave na 40 hektarih, ki jo, kot smo že poročali, organizira Kmetijski inštitut pri dveh zadrugah v Sloveniji. Namen tega je ugotoviti razliko v donosu in obdelovalnih stroških v primerjavi z vprežno obdelavo ter tako praktično dokazati prednosti mehanizacije v kmetijstvu.

T. S.

Pred polletnimi občnimi zbori

KMETIJSKIH ZADRUG

rajo posvečati kmetijske zadruge pogodbenemu sodelovanju vso skrb. Za tako obširno akcijo pa morajo biti le-te temeljito pripravljene. Predosem priprave na jesensko setev so odkrile marsikatero pomanjkljivost v delu upravnih odborov kmetijskih zadrug, Ponekod ti sploh niso razpravljali o pogodbenem sodelovanju, o marsikateri kmetijski zadrugi pa so se celo člani upravnih odborov izmikali pogodbam. Razumljivo, da je bil predosem zaradi tega uspeh pri

sklepanju pogodb vsaj od četrtka nekoliko slabši.

O teh pomanjkljivostih se bodo pomenili zadrugniki na bližajočih se polletnih občnih zborih.

Novost, ki bo sledila letošnjim občnim zborom kmetijskih zadrug, bodo volitve zadrugnih svetov. Ponekod sprejemajo vest o tem novem družbenem organu v zadrugah z dokajšnjim pridržkom. Zakaj? Predosem zato, ker zadrugniki pogostokrat niso videli niti v upravnem odboru kmetijske zadruge foruma, ki bi znal oskladiti koristi zadrugnikov z zadrugo. Delovanje zadrugnih svetov more imeti vendarle ugodno posledico; namreč, da dokaže zadrugnikom, da so kot člani te gospodarske organizacije upravičeni odločati tudi o tistih zadevah, o katerih je očasih uprarni odbor sklepal za zaprtimi vrati.

Delo upravnih odborov kmetijskih zadrug in njenih posameznih odsekov je bilo pomanjkljivo tudi glede pridobivanja novih članov. So še kmetijske zadruge, ki imajo v svojem okolišju sorazmerno malo članov. Tak izrazit primer je Stročja vas v Ljutomerški občini. So pa tudi primeri, da so izražali zadrugniki nezadovoljstvo glede dela kmetijskih zadrug in njenega upravnega odbora. Kritizirali so tehnično slabo izvedeno škropljenje krompirišč, oranje itd. Te pripombe na račun upravnih odborov kmetijskih zadrug so se pojavile predosem ob teritorialni reorganizaciji kmetijskih zadrug. V mnogih primerih je povzročila take kritike ozkost upravnih odborov. Člani upravnih odborov so bili deležni po mnenju zadrugnikov uslug zadrug v večji meri kot ostali za-

družniki. To ozkost je potrdila tudi sama reorganizacija kmetijskih zadrug. Posamezni zadrugniki so nasprotovali gospodarsko utemeljeni razdelitvi območij kmetijskih zadrug tudi iz osebnih koristi. Često so navajali na videz upravičljive razloge, ki pa so jih zadrugniki kaj kmalu odkrili v pravi luči. Iz podobnih virov so se porodile kritike zadrugnih svetov.

V razprave pred politvami zadrugnih svetov in upravnih odborov kmetijskih zadrug, predosem pa ob pogodbenem sodelovanju in pridelovanju italijanskih sort pšenice, vpletajo zadrugniki ugibanja in sodbe o cenah kmetijskih pridelkov. Zakaj bi več pridelovali — govore posamezni zadrugniki — ko pa bodo potem naši pridelki toliko cenejši. Vendar: ali naj ustvarjamo konjunkturo tako, da bomo poskušali dobiti iz zemlje manj kot nam ta lahko daje? Mnogo bolj učinkovito in pomembno bi bilo upajati zdrave

lasten vodovod. V zgornjih prostorih bodo vgrajene stiskalnice, od koder bo mošt odtekal po ceveh v klet za vrenje. Ko bo vino dozorelo, ga bodo pretočili v velike (do 3 vagonne) betonirane cisterne, ki bodo opremljene z različnimi merilnimi in mešalnimi napravami. Zaključna faza v tem vinskem procesu pa bo vsekakor kvalitetno, sortirano vino v etikiranih buteljkah. V zgornjem nadstropju je poleg upravnih prostorov predvidena tudi točilnica, kjer bo posestvo nudilo svoja kvalitetna vina neposredno gostom.

Gradbena dela opravlja podjetje »Gradis« iz Maribora. Delo je dobro organizirano. Čeprav imajo težave s prevozi, bo stavba še pred zimo dograjena. Letošnji pridelek vina že nameravajo vskladiščiti v prostorih nove kleti. Na ta način bo tudi rešeno vprašanje, kje vskladiščiti in vzeti sode za letošnji pridelek sadjevca. Sadje je namreč zelo poškodovano po toči in zaradi tega neprimerno za trg ter ga bo treba predelati. Zmogljivost nove kleti bo zadoščala za ves vinski pridelek posestva, dosedanje vinske kleti pa bodo že lahko uporabili za vkletenje sadjevca in sadja. T. S.

odnose v trgovino s kmetijskimi pridelki, pri čemer kmetijske zadruge še vedno niso doprinele toliko kot bi od njih pričakovali.

Kljub nekaterim neugodnim odmevom večina naprednih zadrugnikov razume pomen večjih hektarskih donosov in se ne pusti zavajati brezpredmetnim razpravam o cenah, ki bodo vendarle za kmetovalce ugodne. Dovolj zgovorno dokazuje to zanimanje za setev italijanske pšenice, saj so v (Nadaljevanje na 4. stran.)

IZ KZ RADENCI

KORAK K NAPREDKU

Ko je kmetijska zadruga v Radencih uvidela, da ni moč izhajati brez strokovnjaka, je nastavila rednega kmetijskega strokovnjaka. Uspehi so se pokazali pri pripravi za jesensko setev. V kratkem času so se s kmeti pogodili, da bodo posejali 55 ha pšenice Italijanke. Celotni plan znaša 65 ha.

Kakor kaže, je stanje radenske zadruge po zaključku prvega polletja zadovoljivo. Plan so presegli za 8% in upravni odbor bo z lahkoto podal obračun na občnem zboru, ki bo te dni. Zadruga je dobila pred kratkim novi traktor »Ferguson« s priključki, ki je že v polnem obratu. Organizacija dela z novo zadrugo mlatilnico »Zmaj« je bila dobra. Da uživa zadruga zaupanje, dokazujejo novi člani, ki vstopajo v zadrugo. Če so še pred nedavnim videli v zadrugi le trgovino, iščejo sedaj pri njej strokovne pomoči pri obdelovanju in prizadevanju za čim večji hektarski donos.

V svojem perspektivnem planu predvideva zadruga, da bo dvignila proizvodnjo pri pšeni-

Kapela, sloveč vinogradniški kraj v bližini Slatine Radenci

ŠE TO JESEN PRI KAPELI:

DOGRAJENA TOVARNA „KAPELSKEGA BISERA“

V novi kleti bodo lahko vskladiščili do 60 vagonov vina — Klet bo opremljena z najmodernejšimi stroji in aparati za predelavo grozdja, vrenje mošta, pretakanje, mešanje in zorenje vina — Letošnji pridelek vina že nameravajo vskladiščiti v prostorih nove kleti

Vinogradniško gospodarstvo Kapela je v zadnjih letih pod strokovnim vodstvom inž. Franca Skvarča vidno napredovalo. Letos pričakujejo rekorden pridelek sadja, pa tudi vina, kaže, da ne bo manjši od lanskega (kljub toči, ki je v nekaterih vinogradih uničila četrtino pridelka).

Posestvo pa je imelo že nekaj let težave z vskladiščenjem vin. Kleti pod zidanicami so postale pretesne in ne ustrezajo več današnji proizvodnji. Zato je kolektiv posestva Kapela sprejel sklep, da bo zgradil novo, moderno vinsko klet, o čemer smo pred časom že poročali. Z deli so pričeli letos 6. maja, načrte za klet pa je izdelal inž. Josip Didek.

○ Stavba bo v glavnem iz železobetona, le notranje zidov-

je bo iz opeke. Klet bo okrogla v premeru 25 m in štirinadstropna. Dve nadstropji bosta popolnoma pod zemljo. V kleti bodo lahko vskladiščili do 60 vagonov vina. Bo povsem modernizirana in opremljena z najnovejšimi stroji in aparati za predelavo grozdja, vrenje mošta, pretakanje, mešanje in zorenje vina. Skratka: to bo tovarna »Kapelskega bisera«.

Stavba bo popolnoma izolirana pred vlago in bo imela

suho sadje 220 ton in računamo, da je bilo porabljenega za ozimnico blizu 100 ton. Če seštevamo te številke, ugotovimo razliko ca. 4800 ton, kar pa je v glavnem šlo za krmo živini ali pa je propadlo. Nekaj podobnega, če ne še hujšega, se nam predvideva letos, ko je letina mnogo boljša. Ocenjeni: tržni viški so letos mnogo večji in bodo znašali okrog 1300 vagonov. Prej ali slej se bodo napolnili bazeni predelovalnih obratov in kam potem s sadjem? Že sedaj mnogi jabolka krmijo živino. O tem bi morali razmisliti tovariši, ki imajo pomisleke o gradnji ali pa se jim zdi stvar preuranjena.

Iz teh podatkov vidimo, da ima obrat zagotovljeno surovinsko bazo. Če računamo na najslabšo letino, seveda da ne bo katastrofe, lahko brez težav odkupimo 200 vagonov jabolka, iz katerih stisnemo najmanj en milijon litrov jabolčnega soka. Za pridelovanje pridejo v poštev tudi samorodnice, ki nam dajo odlične grozdni sok. Strokovnjaki sodijo, da pridelamo letno v Pomurju 3590 ton samorodnic. Z dobro organizirano odkupno mrežo bi uspelo odkupiti okrog 100 vagonov samorodnic, kar bi dalo 600.000 litrov kvalitetnega grozdnega soka.

Potem pa so še druge sadne kulture, ki pridejo v poštev za predelovanje. Večje količine

češeni ostanejo na drevju ali jih prekuhamo v žganje, ker jih zaradi prenasičenosti na tržišču ne morejo kmetje prodati. Se najbolj ugodno ceno bi imele višnje, ker je višnjevo sok zelo cenjen in iskan na tržišču. V bližnji bodočnosti pa bi začeli predelovati tudi maline in črni ribez, saj imamo v okraju 6,40 hektarov nasadov malin in 17,50 hektarov nasadov črnega ribeza. Torej je bojazen glede surovinske baze popolnoma odveč.

Že tov. Vučec je pisal o razlogih, ki so narekovali, da bo investor Tovarna mlečnega prahu. Se sam bi rad o tem napisal nekaj besed.

Obstaja namreč možnost kooperacije, to je skupnega izkoriščanja že obstoječih proizvodnih naprav, energetskih virov, prometnih sredstev, laboratorijev in tudi sposobnega tehničnega, komercialnega in upravnega osebja. Tovarna razpolaga z moderno »Luwa« destilacijsko napravo, ki ni polno izkoriščena. Centralni higienski zavod v Ljubljani je mnenja, da se naprava lahko izkoristi tudi za sadne sokove.

Menim, da je prav na podlagi takega sodelovanja podana možnost nižjih proizvodnih stroškov, večje rentabilnosti in ekonomičnosti. Ne smemo pozabiti, da je glavna dejavnost tovarne proizvodnja mlečnega prahu. Ostala proizvodnja, kakor surovega masla, sira, jogurta, je le dopolnilnega zna-

čaja. Proizvodnja mlečnega prahu pa je v celoti odvisna od tržnih razmer in se je že nekajkrat dogodilo, da proizvod ne gre takoj v prodajo. Prav zaradi tega se teži, da se uvedejo tudi druge dejavnosti, za katere so že dani pogoji in se tako poveča poslovna sigurnost in znižanje stroškov. Kolektiv Tovarne mlečnega prahu je s svojim dosedanjim delom ugodno vplival na večjo proizvodnjo mleka v Pomurju in upajamo, da bodo tudi s predelavo sadja pozitivno vplivali na razvoj sadjarstva v Pomurju.

Obrat za predelavo sadja in grozdja ima možnost obratovanja skozi vse leto. Zato moramo razmisliti tudi glede dopolnilne proizvodnje. V Pomurju odlično uspeva paradiznik in morda bi pozneje tudi to predelovali? Potem pride proizvodnja kompotov, marmelade, pektina iz tropin ali pa, da jih prekuhamo v žganje. Torej so podani vsi pogoji za izgradnjo živilskega kombinata v Murski Soboti. Ne smemo pa se preveč obotavljati, ker največjo škodo trpi kmet — pridelovalec sadja.

Upam, da se bo še kdo oglašil v razpravi o gradnji obrata sadnih in grozdnih sokov ter koncentratov. Svoje mnenje pa naj poveže tudi pridelovalci sadja, katerim, mislim, ni vseeno, če jim sadje zgine ali pa ga spravijo v denar.

„Bratci, kmalu bo trgateg“

Tako nekako je razumeti pogrobljiv »klip-klop« orjaških klopotcev, ki grmijo s svojim močnim basom čez pobočja valovite pokrajine ljutomerskih goric in oznanjajo nad zelenim prostranstvom svoje tradicionalno pokroviteljstvo.

Da, tukaj je žibelka presladke žlahtnine — od vzhoda do zatona sonca obsevanega jagodičja, ki se bohota v nedrih kuštravih trt.

Visokoroden ljutomerečan! Veteran, da mu zlepa ni enakega pod našim soncem. Samo letos so mu na bojni poljani ljubljanskega sejma vin pripeli devet zlatih medalj.

Na zdravje! Silen si — in prav malo ti je mar, če zavoz-

ljaš vinskemu bratcu jezik in mu zapleteš noge, da so težje od svinca. Kdor se te ne zna ubraniti, bolje da ne pride po opravkih v tvoje »tovariše«, kjer pod zemljo med zidanimi oboki potuhnjeno ždiš v trebušastih sodih in čakaš na žrtev s svojo malignansko ostjo.

VELIKA DRUŽINA

Železne dveri ali Haptov zid, kot mu pravijo domačini.

Tukaj je delovišče II. ljutomerskega vinogradniškega posestva. 52 aktivnih članov, samih bivših viničarjev, šteje ta velika družina. V mogočni stavbi na vrhu griča imajo

upravo, sobe za goste, sindikalno dvorano ter vse gospodarske pritlikline za to vrst gospodarstva. Povsem razumljivo, da je čudovita lega bivšega samostana admondskih menihov zaskominala celo nacističnega trinoga Göringa, ki si je uredil med vojno v tem poslopju svojo letočno rezidenco za »stara leta«.

No, zavesa je že zdavnaj padla in imponantna stavba služkočno svojemu namenu. V eni izmed številnih soban pa ima svojo »rezidenco« simpatičen Franček Herga, delovodja delovišča II.

Pogled mi je obvisel na številnih diplomah, ki so jih dobili marljivo vinogradniki iz Že-

leznihi dveri za svoja kakovostna vina.

»Veste, niso zadnje,« mi je dejal Franček. »Pričakovana letina in še večji obeti glede kakovosti letošnjega pridelka nam dajo slutiti, da bomo tudi prihodnje leto častno zastopali naš vinorodni okoliš.«

Kmalu sem tudi zvedel, da v Železnih dverih ne počivajo na lavorikah: 22 hektarjem rodnih vinogradov so priključili 11 ha novega nasada, izbranega sortimenta; obnovili pa so tudi dva in pol ha sadovnjaka ter zasadili na površini 4 ha izbrane vrste breskev, ki so že letos izredno dobro obrodile.

Seveda se ti podatki nanašajo samo na delovišče II, na skupni površini celotnega vinogradniškega posestva obnovijo letno 20 do 25 ha vinogradov in do 10 ha sadovnjakov. In kar je še posebno važno: strojna obdelava se je že močno uveljavila, predvsem kar zadeva škropljenje, rigolanje in urejanje terasnih nasadov. Seveda se je tudi pokazatelj proizvodnih stroškov temu primerno znižal, zaslužek delavcev pa raste iz leta v leto. Ker pričakujejo letos rekordno letino, bodo preslegli proizvodni plan za najmanj 10 odst., zato pridejo v poštev za nagrajevanje po enoti proizvoda.

ZASKRBLJENOST ZARADI OBILICE SADJA

Vinogradniško posestvo računna s pridelkom 40 do 50 vagonov namiznih jabolk. Ker gre za žlahtne sorte sadja, kot jonathan, krvavec, oranžna raneta itd., so proizvajalci spričo togega odkupa namiznega sadja resno zaskrbljeni za svoj pridelek.

Ko sva si pozneje z mladim delovodjem ogledovala moderno hidravlično stiskalnico, je po klancu navzgor sopihal traktor s polno prikolico jabolk.

»Zares škoda, če bo ves pridelek jabolk romal v stiskalnico,« sem pobaral delovodjo.

»E, ko bi vsaj to lahko storil, bi bilo dobro, toda vključili bomo lahko kvečjemu 20 vagonov sadjevca, ker smo s kletnim prostorom zelo na tesnem,« je zaskrbljeno povedal mladi mož in me seznanil s tem problemom, ki povzroča vsem velike skrbi. Svoje kleti imajo na vseh vetrovih, zato nestrpno čakajo na začetek gradnje sodobne kleti v Ljutomeru, ki bo s kapaciteto 200 do 250 vagonov zadostila potrebam celotnega vinogradniškega posestva.

Da, velika družina v Železnih dverih ima tudi svoje skrbi. Do-

»Naloži deklič, naj se ti ne smilim!«

bro se zavedajo, da je le vzorno vzdrževano posestvo lahko kakovostna gospodarska enota in močan člen pri utrjevanju našega gospodarstva.

Ko je bilo mogočno zidovje bivšega samostana admondskih menihov že daleč za mano, se

je med klipanjem in klapanjem klopotcev še vedno oglašalo roهنenje traktorja, ki je vlačil po strmem klancu obilne tovore zlatorumenega sadja v skupno shrambo bivših viničarjev. Za vse ga bo dovolj, kajti skrbno obdelana zemlja se nikoli ne izrodi.

Boro Borovič

Prisrčna slavnost v Janževem vrhu Cicibani so vzeli slovo od vrtca

V vrtcu Janžev vrh pri Radgoni, kjer imajo svoj drugi dom otroci vinogradniških delavcev, bivših viničarjev, so priredili v nedeljo cicibani pod vodstvom svojih požrtvovalnih vzgojiteljev za starše in ostale goste prisrčno zaključno proslavo. V vrtcu je stalno okrog 40 otrok. Pester in obsežen spored, deklamacije, prizorčki, petje — posamezno in v skupinah — so izvedli cicibani nad vse prisrčno. Za nameček so odrasli za cicibane uprizorili lutkovno igrice.

Vsa prireditve se je odvijala na prostem na igrišču vrtca, ker bi znotraj bilo premalo

prostora. Cicibani, ki so prestopili iz vrtca v osnovno šolo, so dobili praktična darila v obliki šolskih potrebščin. Po kulturni prireditvi so si starši in drugi ogledali bogato razstavo tehničnih in likovnih izdelkov naših najmlajših. Šolski odbor, ki je skupno z vzgojiteljskim kadrom in ob pomoči staršev organiziral prireditve, je priredil za male goste in starše čajanko. Mali cicibani pa so bili pozneje še v šoli deležni posebnega toplega sprejema.

Ika.

DOBRA SINDIKALNA PODRUŽNICA

Kljub temu, da ima gradbeno podjetje »Sograd« iz Murske Sobote razstresena delovišča celo izven okraja, je sindikalno življenje v kolektivu zelo dobro. Doslej so imeli letos štiri skupne sestanke, na katerih so reševali razne probleme, proučili zakon o delovnih odnosih, o socialnem zavarovanju, o tehnični zaščiti delavca itd. Opravili so vse predvidljive sestanke in tudi prvi volili s 95% udeležbo.

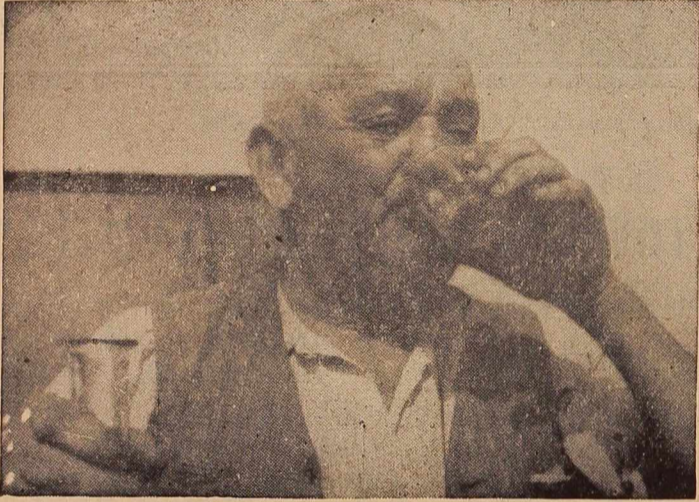
Upravni odbor sindikalne podružnice se mesečno redno sestaja, po potrebi pa še večkrat. Pri sindikalni podružnici deluje tudi blagajna vzajemne pomoči, ki razpolaga trenutno z 200.000 dinarji. Sredstva vzajemne pomoči se sestojijo iz prostovoljnih prispevkov delavcev, ki znašajo od 100 — 500 dinarjev mesečno. Sindikalna podružnica ima tudi svojo knjižnico, ki ima posebno veliko bralcev v zimskih mesecih. Omeniti velja tudi pevski zbor, ki nastopa na domačih proslavah, strelsko družino, ki dosegla lepe rezultate na raznih tekmovanjih, namizno teniško sekcijo, itd.

D. B.

(Nadaljevanje s 3. strani)

marsikateri kmetijski združeni že v skrbeh, kako ustreči vsem združnikom, ki žele skleniti s kmetijsko združbo pogodbo.

Letošnji polletni občni zbori bodo torej lahko izredno živahni in v glavnem od združnikov samih bo odvisno, kakšen bo uspeh pogodbenega sodelovanja, kako bodo delali upravni odbori in združni speti.

Na zdravje, očka!
Ko nas bo zopet zanesla pot mimo zidanice, kjer marljivo pretakate rujno tekočino, se vam bomo radi pridružili.

Jubilej požrtvovalnosti in predanosti

Črenovski gasilci so razvili svoj prapor

Mnūlo nedeljo so gasilska društva beltinske občine praznovala svoj praznik. Ob tej priložnosti so črenovski gasilci, po 35 letih od ustanovitve društva, razvili svoj društveni prapor pod pokroviteljstvom občinskega odbora SZDL Beltinci.

Svečanosti, ki so se je razen domačinov udeležila tudi družstva iz Lendave in Velike Polane s prapori, Beltinec, Bratolec, Srednje in Dolnje Bistrice, Trnja in Žižkov s svojimi četa-mi, je prisostvovalo lepo število prebivalstva.

Na večer pred razvitjem prapora so z domačo godbo privabili h kresu okrog 150 domačinov. O pomenu razvitja prapo-

Zakaj ni brodarškega tekmovanja!

V zadnji številki »Pomurskega vestnika« je bil objavljen krajši sestavek pod naslovom »Mar letos ne bo tekmovanja?«. Pisec v tem sestavku med drugim navaja, da je tekmovanje v kajak-slamolu že tradicionalno in da je bila lanska prireditev pod petanjskim mostom ostala v spominu vsem, ki so ji prisostvovali. Pisec verjetno ne ve, da je bila lanska prireditev po vrstnem redu druga oziroma prva večja prireditev mladega brodarškega društva v Krogu.

Dalje verjetno pisec ni seznanjen s tem, da je bilo brodarško društvo v Krogu lani več ali manj na novo organizirano, da je bilo prej pred razpadom in da se je le s težavo uveljavljalo brez sredstev in brez slehernega plovnega parka. Res je, da si je društvo ob lanski prireditvi naročilo dva zložljiva kajaka v vrednosti 110.000 din, ki pa ju do danes še ni poravnalo. Zato je potrebno v tem letu brodarško društvo v Krogu najprej organizacijsko utrditi in se šele potem odločiti za organizacijo takih in podobnih prireditev.

Naposled pisec omenja, da društvo doslej ni imelo kajakov. Res je sicer, da društvo ni imelo zložljivih kajakov, imelo pa je kajake, sandoline in drugi plovni park, s katerim pa je zelo slabo gospodarilo in je zaradi tega verjetno ostalo brez plovnega parka. Če bi pisec pomislil na vse to, verjetno ne bi postavljaj vprašanja, ali so bila denarna sredstva vložena zastoj, saj bi sam uvidel, da je treba najprej društvo organizacijsko utrditi in poravnati dolgove ter šele potem prireditve prireditve takega pomena.

POZDRAV IZ BOKE KOTORSKE

Ob dnevu mornarice pošiljam najlepše pozdrave svoji ženi in hčerki ter njenim staršem, sestram in bratom. Enako pozdravljam tudi svoje starše, sestre in brate ter vse prebivalce Polic pri G. Radgoni in ostale bralce »Pomurskega vestnika« ter kolektiv »Pomurskega tiska« v M. Soboti. Mornar Vinko Kocbek, VP 8920/4, Djenovič, Boka Kotorska.

okrog 200 gostov, ki so z zanimanjem sledili programu domače godbe, pevskega zbora in recitatorjev. Višek svečanosti je predstavljalo razvitje prapora in izročitev istega domačemu društvu. Podpoveljnik OGZ tov. Sočič je zatem društvu čestital, izročil diplomu društvu, kakor tudi 12 članom, ki z letošnjim letom praznujejo lep jubilej — 35 let članstva v društvu. Za svojo pridnost in požrtvovalnost so prejeli pismene diplome in značke od OGZ Ivan Ritlop, Štefan Horvat, Matija Tompa, Stefan Ternar st., Stefan Cigan st., Mihael Kikel, Martin Tompa, Martin Hozjan, Ivan Horvat, Martin Hozjan, Mirko Ternar in Jožef Klajderman.

Črenovskemu gas. društvu ob tem lepem jubileju čestitamo tudi mi!
S. Skoberne

GOSTINSKO ZRCALO PRED NAMI

(Podobe iz malomesine vsakdanjosti)

Bzzz... Vsiljiva, glasna muha v prazni, dolgočasni kavarni. Kaj naj dela natakar in tako melanholičnem prostoru? Vse diha petdesetletno renovirano preteklost. Pogled malo skozi okno na dvorišče. Volčjak Vučko lovi svoj rep in se trebi bolh. In sonce sveti naravnost skozi okno. Zaškripala so vrata, gost? Stopila sta, da, dva sta in gresta proti zapuščenemu prostoru za blagajnika. Vzela sta šah. Tu v vazi je marjetica. Bosta karkoli naročila. Da, ne, da, ne, da... da! Torej stopim vprašat.

»Želite, prosim?«
»Partijo šaha.«
»Partijo šaha, prosim, izvolite!«
Ničesar ne naročita. Torej ni res, kar povedo latice marjetice. To je reprezentanca. Partijo šaha! Sreča, da nisem plačan po prometu. Potem ne bi zaslužil ničesar.

Četrť ure pred zaporno uro. Vrt je pust, restavracija je pust. Kot nalaže za kramljanje v zaključeni družbi. Ponoči ni prahu in je svež zrak. In nejevoljni, neprepani natakari. Koliko kilometrov so danes prehodili? Kdo bi to vprašal. Pač pa:

»Imate turško?«
»Ne, kuhinja je že zaklenjena.«
»Kako to?«
»Kuharice so šle spat.«
»Ampak, zakaj pravite potem, da je to restavracija, zakaj...«

Natakar je med tem že odjadril. Cemu naj bi sploh kaj takega poslušal. Pač ni in ni in konec.

Čez deset minut je privihral s čemernim zmagoslavjem, ki je nekoliko dišalo po maščevalnosti. Pred prezahtevnega gosta je porinil pladenj s turško.

»Tukaj jo imate, tovariš!«

Tudi »tovariše« je zvenel zajedljivo.

»Ampak, za vruga, saj je ne želim več.«
Toda prav to je tisti zeleni učinek. Natakar ni počakal na odgovor. Se je kar precej izgubil, zakrinkan v poslovno hitrico.

V tisti zakupni gostilni, kjer ti najbolj obilno postrežejo. O tem kroži ljudski glas že dolgo. Za točilnico krepka natakarica. Sredi sobe pokveka, ki zabava večerne goste s papagajsko priučenostjo: »Ababa, szazaga, auaua...« Guhonemi bebček z kdo ve kako tragično mladostjo. Rafali smeha in drobž miloščine.

»Tri brizgance.«
»Ne, zame kokto in ne brizgance!«
»Kako, da ne brizgance. Bo že brizgance.« In že so trije brizganci na mizi.

Gost se je vdal volji natakarja in tudi plačal neželjeno pijačo. Izpil je ni — samo pokusil. Postrežba. Iztržek! In kaj misli gost? Naj le misli!

»Brizgance!«
Čez nekaj minut: »Golaž, prosim, in še en brizgance.«
»Golaž in brizgance, izvolite.«
Čez pol ure. »Račun, prosim!«
»Dve sto petinpetdeset.«
Številka na listku, belem listku. Gost je pokimal.

»Za dva dni bom plačal. Saj me poznaš.«

Dolg obraz natakarja. Za dva dni? Ali za en mesec. Morda nikdar — če tega gosta več ne bo v ta lokal. Takih je precej. In jaz jemljem od prihrankov, ki so namenje-

ni za novo posteljino. Porga. Da! Prekleta porga.

»Ali nimaš za mene porge?«
To je že drugi gost.

»Ne, nimam.«
»Kakšen gostilničar pa si, za vruga, če ne premoreš porge. Dober trgovec ima vedno porgo. Tako je...« in vrli gost, prepričan, da ima prav, zaloputne z vrati in kolne še na ulici.

Zadnja krogla je zaropotala po žlebu kegljišča. Na mizi je nekaj razcefranih desetakov za uporabo kegljišča: »pinka«. Nekdo je ostal dolžan. Samo desetak manjka. Vsi trdijo, da so svoj del vložili. Nekateri so se že porazgubili v temo. Pet jih je še ostalo.

»Kdo bo plačal tri brizgance?«
Vsi trije se osuplo zagledajo v natakarja, ki čaka denar.

»Kaj niso plačali? Mi pijemo, ker smo zmagali. Nasprotnik plača.«
»In kdo plača pet brizgancev od prej?«

»Kdo? Smešno. Tisti, ki so izgubili. Jaz sem svoje poravnal.«

»Jaz tudi.«
»Jaz tudi.«

»Čuj, Tone, mi plačaš pivo?«
»Malo pivo?«
»Pijem samo veliko — steklenico piva.«

»Nak, si neumen?«
Natakar je užaljen. Zakaj mu gost ne plača steklenice piva? Zakaj ne? Sam pa pije. Sam pije že tretjo steklenico piva. Hm, najbolje — izpijem in priručnam. Potem si že več ne bo mogel pomagati. To je že Piščkova taktika. Brizgance za njega,

brizgance zase. Pivo zanj, pivo zame. Pa bot. Kaj pa porga, ki jo dam!

»Račun ni točen!«
»Kaj pa moje pivo?«
Iz kota: »Kaj pa moja večerja?«
»Boš jo že dotakal.«
»Hočem večerjo!«
»Če ti jo dam!«
»Kaj! Si ti tukaj zaradi nas ali mi zaradi tebe!«
»Kar potolaži se, saj sam veš, kako je!«

»Pet nas je. Torej prvo rundo sem jaz naročil in plačal. Drugo rundo je naročil Stef in ni plačal. Tretja runda je sledila in jo ima plačati Mirko, ki je že odšel...«
»Za plačati so še štiri runde, brez tiste, ki je že plačana.«

»Stiri! Ali si znorel. Saj jih nismo toliko dobili. Misliš, če smo pijani, da ne vemo izračunati. Ti nesramnež, ti...«

In cela zgodba se začne znova, dokler se še eden ne izmuzne in naposled zadnji z velikim pretestom pribije: »Pa ti še tega ne bom plačal, če si takšna svinja...«

No, in natakar postane zaripel, opsuje še bolj krepko in novi gost, ki je pravkar prišel, ogorčen: »Ali je to sploh natakar?«

Takšni smo torej ljudje med seboj. Kapriciozni, nevidni, nesramni, zaskrbljeni in tudi velikodušni. Vsi skupaj pa v malem mestu preveč familiarni. Kdo je kriv? Natakariji? Gostje? Vsak zase bo gotovo pravilno sklepal. Zato pa nič več besedi!

Rojstva, poroke in smrti od 30. avgusta do 8. septembra 1958.

Rodile so: Gizela Gjergjek iz Zenkovec, deklica; Olga Mesarič iz Dukležovja, dečka; Gizela Sebnjanč iz M. Sobote, deklica; Marjeta Urban iz Ljutomer, deklica; Katarina Tkauč iz Kobilja, deklica; Marija Varga iz Strehovec, dečka; Marija Maroša iz Lipe — dvojčka, deklica in dečka; Angela Komar iz Lendave, deklica; Marija Gobar iz Rankovec, deklica; Tilka Panič iz Podgradja, dečka; Marija Kavaš iz Odranec, deklica; Kristina Selič iz Prosenjakovec, deklica; Marija Žižek iz Rintetove grabe, deklica; Ana Horvat iz Lendave, dečka.

Umrli so: Karel Siftar, krojač iz Murške Sobote, star 58 let; Marija Banfi iz Sebebovec, stara 70 let; Franc Vratarič, poslovodja gostinskega podjetja tovarne mesnih izdelkov, star 59 let; Marija Bratkovič, poljedelka iz Bakovec, stara 49 let; Mihael Zver, sin poljedelca iz Odranec, star 4 leta; Franc Košti, oskrbovavec doma onemoglih v Lukarčih, star 88 let.

Poročili so se: Stefan Sapač, finomehanik iz Murške Sobote, in Tivadar Marija, uslužbenka iz Murške Sobote; Franc Vidonja, živinorejec iz Gančan, in Terezija Vogrinčič, živinorejka iz Rakičana; Bela Horvat, tesarski pomočnik iz Skakovec, in Marija Novak, gospodinja iz Skakovec.

VREMENSKA NAPOVED
za čas od 12. do 21. septembra

Prevladovalo bo lepo vreme. Prehodne padavine z ohladitvijo se pričakujejo okoli 14. in okoli 21. septembra.

Lepo sončno vreme je kot našaš ugodilo vsem: prireditelju — domačemu klubu za konjski šport —, tekmovalcem in 1500-glavi množici gledalcev, ki so se v nedeljo popoldne zbrali na ljutomerskem hipodromu in prisostvovali izredno zanimivim kasaškim tekmam. Na domači tek-

Hitrostne cestne dirke v Murški Soboti

Lojze Drogenik - najboljši čas dneva

Na hitrostnih cestnih dirkah, ki so v nedeljo dopoldne ob lepem sončnem vremenu privabile na soboške ulice okrog 2000 gledalcev, so poleg domačih motoristov in mopedistov nastopili tudi gostje iz Kočevja in Ptuj, med njimi znani dirkač Lojze Drogenik (Kočevje), ki je dosegel tudi najboljši čas dneva in dobil za to posebno nagrado prireditelja — soboškega Avto-moto društva.

V dirki mopedistov je zmagal Božo Gumilar (Murška Sobota), v dirki motorjev 175 cm Bogomir Prstec (Ptuj) pred S. Farteljem (M.S.), v dirki motorjev 250 cm Lojze Drogenik (Kočevje) na motorju znamke Tomos pred P. Sterletom (K), v dirki starih motorjev 350 cm Kondor Gerlec (M.S.), v dirki motorjev do 500 cm Lojze Drogenik (K) pred P. Sterletom (K), B. Prstecom (P) itd., v dirki prikolic pa P. Sterle (K) s sovozačem pred Gombošijem (M.S.).

Na nedeljskih dirkah po soboških cestah je tekmovalo skupno 26 vozačev. S. K.

movalni progi so se tokrat pomerili najboljši kasači iz ljutomerskega rejskega okoliša in drugih krajev Slovenije. Med gosti na častni tribuni sta bila tudi zvezni poslanec Ivan Kreft in predsednik Zveze konjskih športov Slovenije general Jaka Avšič.

Skupno je tekmovalo 26 kasaških toplokrvnih konj. V prvi dirki »Okrajni ljudski odbor M. Sobota« (enovprežni heat vožnji za 4- do 12-letne kasaške konje) je bila prva SANTA, vozač Bojan Pušenjak iz Ljutomer (1.28,8) pred CIRMO, vozač Jože Hercog iz Voska s časom 1.35,6; v drugi dirki »Občinska Ljutomer« (enovprežni vožnji za 3- do 12-letne kasaške konje) je zmagala PROGA, vozač Ivan Pirher od Lenarta (1.32,7); tretja dirka »Okrajni ljudski odbor«, drugi heat: 1. CIRMA, vozač Jože Hercog (1.31,6), 2. PUNCKA, vozač Alojz Jureš iz Ljutomer (1.27,2); v četrti dirki »Konjenski zveza Slovenije« (dirka za slovensko prvenstvo za 2-letne slovenske kasače) je prepričljivo zmagala ROSNA, vozač Jernej Bolkovič iz Turnišča (1.40,8) pred drugo ARMELO, vozač Jože Gerdek iz Turnišča (1.41,4); zmagovalec pete dirke »Pomurje« (enovprežne vožnje za 3- do 12-letne kasače) je bila PROGA, vozač Joško

Slavič iz Starene vasi (1.39), drugi pa CICERO, vozač Jože Hercog iz Voska (1.36,6); šesta dirka »Okrajni ljudski odbor Murška Sobota«, tretji heat: 1. CIRMA, vozač Jože Hercog, 2. SANTA, vozač Bojan Pušenjak (čas obeh: 1.30); v sedmi dirki »Klub »Mejaš« Radgona« (toložni handicap) je zmagal NIGER, vozač Joško Slavič iz Ključarovec (1.40) pred RODO-SOM, vozač Anton Vernik iz Bohove (1.40,5); v sedmi dirki »Konjerska zadruga« (dvo-vprežni vožnji za 3- do 12-letne kasaške konje) se je uvrstil na prvo mesto par CICERO-CIRMA, vozač Jože Hercog iz Turnišča (1.40).

V končnem plasmanu dirke »Okrajni ljudski odbor Murška Sobota« se je uvrstila na prvo mesto CIRMA, vozač Jože Hercog, na drugem mestu je bila SANTA, vozač Bojan Pušenjak itd. Najboljši čas dneva (1.27,2) je dosegla PUNCKA, vozač Alojz Jureš, v drugem heatu te tekme. Zmagovalec četrte dirke ROSNA z vozačem Jernejem Bolkovičem iz Turnišča je dobil poleg glavne denarne nagrade tega dneva še posebno priznanje: zlato plaketo predsednika Kluba za konjski šport Ljutomer Jožka Slaviča in lovorov venec predsednika Zveze konjskih športov Slovenije generala Jaka Avšiča.

S. K.

Nedelja, 14. septembra 1958

Dr. Miloš Borovšak, stanuje v Kolodvorski ul. (blok).

Ordinira v splošni ambulanti od 8. do 12. ure, v nujnih primerih popoldne in ponoči na stanovanju.

NOCNA DEŽURNA SLUŽBA
od 15. do 21. septembra 1958

Dr. Miloš Borovšak, stanuje v Kolodvorski ul. (blok).

PROSTOVOLJNI KRVODAJALCI
od 1. do 6. septembra 1958.

Franc Aletič, Katica Rigač, Helena Titan, Ana Beznec, Ana Zaplatič, Antonija Balazič, Terezija Topolnik, Terezija Lukič, Marjeta Grah, Marija Šošarič, Sidonija Španaš, vse iz tovarne perila »Murac« — drugi. Svojo kri so darovali tudi Katarina Dundek, Satahovič; Terezija Obal, Rankovci; Rozika Hožjan, bolnišnica; Ivan Pozvek, bolnišnica — drugi; Stefan Ferčak, Lipa; Ludvik Kutuš, Puconci — petič; Ludvik Benko, Murška Sobota.

PREKMURSKE KOLINE

bodo v nedeljo 21. septembra 1958 v gostilni

KOLBL V VUČJI VASI
Čakajo vas tudi ocvrtni piščanci, ribe in odlično vino
Igrajo soboški fantje

PREKLIC

Preključem neresnične besede, katere sem izrekla zoper Potočnik Stanka. Zelezne dveri št. 5, kot neresnične.

Habjanič Justina
Zelezne dveri: 6

Nedelja, 14. septembra — Jelenko Ponedeljek, 15. sept. — Nikodem Terek 16. sept. — Ljudmila Sreda, 17. sept. — Franciška Cetrtek, 18. sept. — Irena Petek, 19. sept. — Vitodrag Sobota, 20. sept. — Brane

MURSKA SOBOTA — od 12. do 14. septembra ameriški barvni film: »Plavalasa zapeljivka«. Predstave: 12. ob 17.30 uri, 13. ob 20. uri 14. ob 10. uri dopoldne, popoldne ob 15., 17.30 in 20. uri.
Od 15. do 16. septembra jugoslovanski film: »Samo ljudje«. Predstave: ob 17.30 in 20. uri.

GORNJA RADGONA — 13. in 14. septembra ameriški barvni film: »Naprej, striček Vili!« in 18. septembra ameriški barvni film: »Robin Hood Avstralijec«.

LENDAVA — 12. in 14. septembra jugoslovanski film »Vesna II!«; 16. in 17. septembra jugoslovanski film: »Svojega telesa gospodar«.

LJUTOMER — 13. in 14. septembra angleški film: »Casta Diva!«; 17. in 18. septembra ameriški film: »Po nedolžnem obsojenc«.

KRIZEVCI PRI LJUT. — 13. in 14. sept. francosko-avstrijski film: »Bel Ami!«; 17. septembra francoski film: »Naš verni Blek«.

CEPINCI — 14. septembra: »Onečahčenac«.

VIDEM OB SCAVNICI — 13. in 14. septembra ameriški pustolovski film: »Z vragom v trojki«.

Mali OGLASI

PRODAM

PRODAMO JEKLENE ZASTORE (rolete) za trgovski lokal ali skladišče. Mera: 3 komadi 4 x 2 m, 1 komad 4 x 1,17 m. Vprašati v trgovini Peko, Murška Sobota.

HISO Z GOSPODARSKIM POSLOP-JEM, vrtom in sadovnjakom v Rankovcih št. 43 prodamo. Interesenti naj pridejo dne 14. septembra ob 10. uri na gornji naslov.

TOMOS PUCH 250 ccm, novi, dobro utečen, prodam. Informacije na podružnici DOZ Murška Sobota.

PRODAM POSESTVO 4 ha vseh kultur v neposredni bližini Radgone, tik glavne ceste, hiša in ostala velika gospodarska poslopja v najboljšem stanju. Naslov v oglasnem odelku »Pomurskega vestnika«.

LEVOROCNI »SINGER« — čevljarški stroj, skoraj nov, prodam. Janez Danč, Prosenjakovci.

MOTORNO KOLO »DKW« 350 ccm s prikolico, v odličnem stanju, prodam. Stefan Savel, Cvetkova 2, Murška Sobota.

OSEBNI AVTOMOBIL, 4 sedežni, dobro ohranjen, ugodno prodam. Stefan Hujs, Beltinci 64.

ENONADSTROPNO HISO s 5 sobami ter lokalom, takoj vseljiva, takoj prodam. Cena po dogovoru — plačljivo v obrokih. Hrastovec, Ljutomer, Ormoška 2.

2 ha DETELJE za košnjo v Nemčavcih pri pokopališču prodam dne 14. avgusta ob 13. uri. Kuhar, Puconci.

POZOR, AMERISKI ROJAKI! Vilo z gospodarskim poslopjem, nekaj zemlje in krasen sadonosnik v najlepšem predelu Preklicje ugodno prodam. Naslov v oglasnem odelku PV pod »Weekend«.

RAZNO

Delavski svet Tovarne mesnih izdelkov v Murški Soboti razpisuje mesto **BLAGAJNIKA-ČARKE**. Nastop službe 1. oktobra 1958. Plača po tarifnem pravilniku. Prijave sprejemamo do 15. sept. 1958.

IZGUBILA SE JE DENARNICA z večjo vsoto denarja in z osebno izkaznico, in sicer od Ivanocijeve ulice do živilskega trga. Oseba, ki je denarnico izgubila, je upokojenka in vdova ter prosi poštenega najditelja, da ji vrne osebno izkaznico, denar pa si naj obdrži. Naslov v osebni izkaznici ali v upravi Pomurskega vestnika.

KATERA UPOKOJENKA iz tujali inozemstva bi se pridružila osamljeni uslužbenki srednjih let, ki ima lastno hišo in vinarjad, da bi ji nadomestila starše? V poštev pridejo samo mirni, inteligentni ljudje brez otrok. Ponudbe poslati na oglasni oddelek PV pod šifro »Jesen življenja«.

MLAJŠA UPOKOJENKA, inteligentka, s hišo, išče sebi primerne upokojenca za skupno življenje. Ponudbe na oglasni oddelek PV pod šifro »Prijeten dom«.

100.000 DIN NUJNO ISCEM, vrnem s 30% obrestmi, ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

PRIDNO KMEČKO DEKLE sprejemem na manjše posestvo. Minka Sršen, Limbuš.

Kmetijska zadruga Krizevci v Prekmurju razpisuje delovno mesto **BLAGAJNIKA-ČARKE**
Pogoj: srednja šolska izobrazba ter večletna praksa v vodenju blagajne. — Plača po dogovoru
Ponudbe poslati na upravni odbor KZ Krizevci v Prekmurju do 20. septembra 1958.

Nogometni klub »SOBOTA« Murška Sobota
priredi v nedeljo 14. septembra 1958 ob 14. uri

VELIKO TOMBOLO

Glavni dobitki v vrednosti 1.000.000 din

1. motorno kolo »Panonija« 250 ccm
2. moped
3. moped
4. radioapar
5. električni štedilnik TOBI
6. žensko kolo
7. moško kolo
8. sesalec za prah
9. štedilnik
10. mali radioapar
11. kamgarn za moško obleko
12. moški zimski plašč
13. moška zapetna ura
14. ženska zapetna ura
15. ženski gojzerti

in še 1000 dobikov v vrednosti 500.000 din
Cena tombolski karti 100 din
Vozni red vlakov in avtobusov je prilagojen koncu tombole
V primeru slabega vremena bo tombola naslednjo nedeljo, 21. septembra
Vse vljudno vabi ODBOR

RAZPIS
Komisija za uslužbenske zadeve pri Občinskem ljudskem odboru Murška Sobota razpisuje sledeča mesta pri upravnih organih občinskega ljudskega odbora:
FINANČNEGA INSPEKTORJA. Pogoji: srednja strokovna izobrazba z večletno finančno prakso.
RACUNSKEGA REZISERJA v davčnem knjigovodstvu. Pogoji: nižja strokovna izobrazba.
REFERENTA ZA VOJNO EVIDENCO v odseku za narodno obrambo. Pogoji: nižja strokovna izobrazba, moški. Prednost imajo rezervni oficirji in podoficirji.
Prošnje se vlagajo do 31. septembra 1958 na Občinskem ljudskem odboru Murška Sobota.

Zadruga hranilnica in posojilnica z n. j. Murška Sobota razpisuje na podlagi zakona o javnih uslužbencih naslednja uslužbenska mesta:
BLAGAJNIKA in 5 REFERENTOV
Pogoji: dovršena srednja ekonomska šola oz. popolna srednja šola. Nastop službe takoj. Plača po zakonu o javnih uslužbencih. Prednost imajo kandidati s prakso.
Prošnje z izpiskom iz rojstne matične knjige, državljanstvo izkaznico, zdravniškim spričevalom, zadnjim šolskim spričevalom in s potrdilom, da ni v preiskavi, ter z opisom dosedanjega poslovanja je treba predložiti do 27. septembra 1958.

Na podlagi sklepa upravnega odbora Gostinske zbornice za okraj Murška Sobota se razpisuje delovno mesto **SAMOSTOJNEGA PISARNISKEGA REFERENTA**
Pogoji: srednja šolska izobrazba, 5 letni staž v samostojnem pisarniškem poslovanju. K prošnji je priložiti življenjepis in prepis šolskega spričevala.
Interesenti naj vložijo prošnje pri tajništvu Gostinske zbornice v Murški Soboti, Titova 5, najkasneje do 20. 9. 1958.

Splošno gradbeno podjetje »SOGRAD« Murška Sobota sprejme takoj v zaposlitev za gradilišča v Murški Soboti
15 kvalificiranih tesarjev
10 kvalificiranih zidarjev
25 nekvalificiranih delavcev
Interesenti naj se javijo na direkciji podjetja vsak delavnik od 8. do 12. ure. Plača po tarifnem pravilniku.
»SOGRAD« Murška Sobota

OBVESTILO!
Obveščamo cenjene odjemalce, da smo odprli **novo poslovalnico »USNJE«** v BELTINCIH
Na zalogi imamo vse vrste usnja, kruponov, vse čevljarске potreščine in vse vrste obutev — po konkurenčnih cenah!
Priporoča se kolektiv **TRGOVSKO PODJETE »RAVENKA«** s poslovalnico »USNJE« BELTINCI

ZAHVALA
Ob težki izgubi dragega moža **KARLA ŠIFTARJA** krojaškega mojstra
se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili toliko krasnega cvetja in vencev in z nami sočustvovali. Posebno se zahvaljujem dr. Tomazu Pušenjaku, zdravniku iz ljubljanske klinike, za njegovo veliko požrtvovalno delo, tajniku Obrtne zbornice v Murški Soboti tov. Stefanecu za lep poslovilni govor in duhovniku Lutharju.
Murška Sobota 1. septembra 1958
Zalujoči: žena Marija in ostalo sorodstvo

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri Občinskem ljudskem odboru Murška Sobota, razpisuje na podlagi 22. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ št. 52/57) mesto

UPRAVNIKA
gostišča pri Tovarni mesnih izdelkov v Murški Soboti
Pogoji: visokokvalificiran gostinski delavec s 3-letno prakso na vodilnem položaju ali kvalificiran gostinski delavec s 5-letno prakso na vodilnem položaju.
Prošnje, kolkovane z 180 din državne in 95 din občinske takse, pošljite s spričevalom o strokovnosti, podatki o dosedanjih zaposlitvah in potrdilom o nekaznovanju do 25. septembra 1958 na Občinski ljudski odbor Murška Sobota.

Gradbeno obrtno podjetje »ZIDAR« Murška Sobota sprejme v takojšnjo zaposlitev
1. 1 ZIDARSKEGA DELOVODJO
2. VEČ KVALIFICIRANIH IN POLKVALIFICIRANIH ZIDARJEV IN TESARJEV
3. VEČJE ŠTEVILO NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV na gradilišča v Murški Soboti in pri Gradu
Interesenti naj se javijo na upravi podjetja v Murški Soboti, Trubarjev drevored št. 3 (v gradu), II. nadstropje, soba št. 24, ali delovodji na gradilišču stanovanjskega bloka pri Gradu

Komisija za sprejem in odpust delavcev pri podjetju **AGRO-SERVIS Murška Sobota**, Kroška c. 46, razpisuje mesto **SEFA SERVISNE SLUŽBE**
Pogoj: visokokvalificiran delavec kovinske ali prometne stroke z najmanj 5-letno prakso.
Plača po tarifnem pravilniku podjetja oz. po dogovoru.
Nastop službe takoj ali s 1. oktobrom 1958

Upravni odbor trgovskega podjetja »Panonija« Lendava razpisuje na podlagi 142., 143. in 144. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 53/57) delovno mesto **POSLOVODJE** pri trgovskem podjetju »Panonija« Lendava
Pogoji: visokokvalificiran poslovodja za živila in mešano blago, ali pa kvalificiran trgovski pomočnik za živila in mešano blago z 10-letno prakso
Prošnje in življenjepis z navedbo dosedanje zaposlitve dostavite upravnemu odboru podjetja v zaprti kuverti
Rok razpisa je 15 dni po objavi v »Pomurskem vestniku«

„DRUŽINA IN GOSPODINJSTVO 1958“

Od 6. do 22. septembra letos je na novem Zagrebškem velesajmu tudi II. mednarodna revijska razstava »DRUŽINA IN GOSPODINJSTVO«. To ni navadna razstava, kakršnih je bilo že na stotine pri nas.

Tu gre za kolektivno družbeno-politično in gospodarsko manifestacijo najboljših uspehov vseh množičnih organizacij, strokovnih združenj, gospodarskih zbornic, zavodov, ustanov in organov ljudske oblasti, kakor tudi naših gospodarskih organizacij, ki kakor koli sodelujejo v uresničevanju skupnih naporov za čim hitrejši dvig življenjskega standarda.

Težnja po dvigu življenjskega standarda, po razbremenitvi delavskih družin, zlasti pa zaposlenih žena in mater, težnje širokih množic, ki so dobile svojo najjasnejšo konkretizacijo v sklepih Brionskega plenuma SZDL Jugoslavije, v resoluciji Zvezne ljudske skupščine, zlasti pa v programu ZKJ, sprejetem na ljubljanskem VII. kongresu, bodo dobile svojo konkretno in nazorno obliko in vsebino, razumljivo najširšim množicam, v ambientih razstave »Družina in gospodinjstvo«.

Tu je zbrana in urejena po področjih vsa dosežanja konkretizacija in realizacija teženj po dvigu življenjskega standarda, in sicer s teoretičnim prikazom pomena in vloge stanovanjske skupnosti ter s praktičnimi demonstracijami posameznih oblik servisov in samopomoči prebivalcev določenega področja.

Prav zaradi tega velikega družbeno-političnega pomena je

prevzel pokroviteljstvo te prireditve predsednik republike, tov.

Minulo soboto je bil svečano odprt letošnji jesenski Zagrebški velesajem. Svečani otvoritvi je prisostvoval tudi predsednik Tito s soprogom, ki je ostal ves dan na razstavišču. O razstavi »Družina in gospodinjstvo 1958« je predsednik Tito zapisal v spominski knjigo med drugim:

»Sodim, da bo ta uspeh velikega pomena in pomembna spodbuda, da bi nadaljevali in razširili akcijo v vseh krajih naše socialistične Jugoslavije, da bi družinsko in družbeno življenje organizirali na sodobni podlagi.«

V ponedeljek je obiskal Zagrebški velesajem podpredsednik ZIS Edward Kardelj s soprogom.

Zagrebški velesajem in razstavo »Družina in gospodinjstvo 1958« so si ogledali tudi že nekateri zastopniki kolektivov in poslovni ljudje iz Pomurja.

maršal Tito, medtem ko v imenu Centralnega sveta Zveze

sindikatom Jugoslavije predseduje Zveznemu organizacijskemu odboru tovarišica Pepca Kardelj.

O Namen razstave je vplivati na razvijanje novih oblik družbenih odnosov v stanovanjski skupnosti (razbremenitev delavskih družin s samozadovoljevanjem in samopomočjo), nadalje vplivati na reševanje problemov ekonomske in racionalne stanovanjske izgradnje, vplivati na pospeševanje proizvodnje, potrošnje in organizacije prodaje blaga, namenjenega za potrebe družine in gospodinjstva, ter končno vplivanje na racionalizacijo in mehanizacijo dela v gospodinjstvu, kakor tudi podražabljanja tehničnega gospodinjstva v stanovanjskih skupnostih itd.

Vse zgoraj navedene organizacije, združenja, zbornice, ustanove itd., so vložile velike napore v čim nazornejši in praktičnejši demonstraciji teh prizadevanj, vendar bi vsi ti napore in vsi ti uspehi, ki bodo nedvomno dali pobude za nadaljnje hitrejšje razvijanje akcij v tej smeri, ostali brez pravega

vzgojnega in pozitivnega vpliva, če bi v teh dneh ne storili vsega, da bi si to razstavo ogledalo čimveč delovnih kolektivov, članov hišnih svetov, stanovanjskih skupnosti, množičnih organizacij, predstavnikov oblasti, kakor tudi podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo izdelkov za potrebe družine in sploh široke potrošnje.

50% popusta za kolektivne obiske: Da bi se prav vsakomur omogočil obisk te razstave, je odobren 50% popust na železnici za kolektivne obiske razstave (vsa natančnejša navodila se dobe na vsaki železniški postaji).

Opozarjamo tudi na knjigo, ki bo te dni izšla v založbi »Progress« v Ljubljani, z naslovom »STANOVANJSKA SKUPNOST«. Razen uvodnega teoretičnega članka tov. Edwarda Kardelja so v vseh ostalih člankih prikazani samo konkretni rezultati s praktičnimi izkušnjami, ekonomsko računico in drugimi zanimivimi podatki s področja vseh dejavnosti v sklopu stanovanjskih skupnosti. Ta knjiga bo praktični učbenik za vsakogar, ki se bo hotel danes uspešno javno udeleževati.

KUHINJA - NAČRTOVANJE IN OPREMA

Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani je izdal knjigo pod tem naslovom, ki je rezultat večletnega dela Zavoda na področju opreme in pripomočkov v sodobni kuhinji. Knjiga je prva te vrste v državi. Istočasno je izšla tudi v srbohrvatskem jeziku. »Kuhinja« ne bo samo dragocen pripomoček vsem, ki si želijo na novo opremiti staro ali novo kuhinjo v novem stanovanju, temveč tudi mizarskim delavnicam in projektantskim uradom, kot stanovanjskim skupnostim in hišnim svetom. Veseli je bodo tudi učitelji, ki bodo na osemletkah poučevali domače gospodarstvo, kjer je v učni načrt vključen tudi pouk o sodobnem opremljanju stanovanj.

Knjiga je razdeljena na več poglavij, ki obravnavajo: Kuhinjsko delo in opremo — (glavne značilnosti, razporeditev opreme, osnovne dimenzije), Delovna mesta in hrambe — shranjevanje živil (hladilnik, vgrajena omara z ventilacijo, visoka omara brez venti-

lacije, shramba — sobica, posode za začimbe), pripravljanje hrane (delovna mesta, oprema, orodje), kuhanje (štedilnik na trda goriva, plinski in električni štedilnik), serviranje in obedovanje (transport, aranžma jedilne mize, položaj jedilne mize, pohištvo), pomivanje (postopek, čistilna plošča, sušenje), priprava tople vode (gretje s trdnimi gorivi, s plinom in z električno energijo), odpadki, Pohištvo — primerjava starega z novimi elementi, serijski elementi, Kuhinja v stanovanjskem tlorisu — splošno, oblike kuhinj (enovrstna, koridor, L-kuhinja U-kuhinja), namestitve kuhinje, kmečka kuhinja, adaptacija stare kuhinje, Instalacije in materiali — osvetljava, ventilacija, električna instalacija, stene, pod, strop, obloga delovnih plošč, jedilnih miz in polic.

Knjiga stane 400 dinarjev. Lahko jo naročite in kupite tudi v upravi založbe, Miklošičeva c. 4/II, Ljubljana.

„Sodobno gospodinjstvo“ št. 7

Na svojih 32 straneh prinaša sedma številka »Sodobnega gospodinjstva« vrsto zanimivih člankov z različnih delovnih področij v gospodinjstvu.

V uvodniku beremo, kako si je stanovanjska skupnost Stadion v Ljubljani uredila mehanizirano pralnico, kjer gospodinjje same perejo perilo. V tej številki je objavljeno tudi nadaljevanje članka o mehaniziranem pranju, in sicer obravnava članek ožemalnike (centrifuge) v pralnicah, njihove različne sisteme in načine delovanja.

S področja stanovanjske opreme beremo tokrat o povezavi hiše z vrtom in o sedežnih garniturah na vrtu. Pod naslovom »Kam s čevlje« najdemo nekaj zanimivih rešitev, kako naj shranjujemo čevlje v stanovanju.

Zanimiv je tudi članek, ki obravnava opremo in oblačila za izlet v hribe.

V rubriki o prehrani piše strokovnjak o kvarjenju kruha, o uporabi polivinilastih vrečk za živila in o škodljivosti salicilne kisline kot konzervirnem sredstvu.

Nekaj navodil za pripravljanje zimnic in recepti za poltne večerje bodo gospodinjam zelo dobrodošli.

V rubriki Za zdravje in lepoto je

objavljen članek o ustni vodi in o šamponih.

Tudi ta številka prinaša navodila za pletenje in kvačkanje kakor tudi stalen prispevek strokovnjaka o delih na vrtu.

Revijo izdaja Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani, Miklošičeva 4/II. Izhaja mesečno. Letna naročnina stane 400 dinarjev.

KAJ BO V PRVI OKTOBRSKI ŠTEVILKI NAŠEGA LISTA ?

Zjutraj smo si ogledovali še Mali Lošinj in nato izpluli za Olib. Tam smo si ogledali grob narodnega heroja Vlada Bagata. Vodnik nas je seznanil z njegovim življenjem in delovanjem v NOB. Po koptanju smo izpluli — novem cilju naproti. To je bil Novalj, mestece na otoku Pagu.

Naš dvojzambornik z razpetimi jadrji je vzbudil pozornost že od daleč. Ko smo pripluli v pristanišče, nas je čakala precejšnja množica. Med njo je bila tudi mariborska poštinska kolonija. Brž smo se spoznali s turisti iz Niša in postali z njimi dobri prijatelji. Bili so to večinoma študentje raznih nižjih šol. Po plesu smo še nekoliko posedeli ob morju in ob spremljavi kitare prepevali pozno v noč. Naš naslednji cilj je bil otok Rab. Tja smo pripluli že drugi dan proti poldnev.

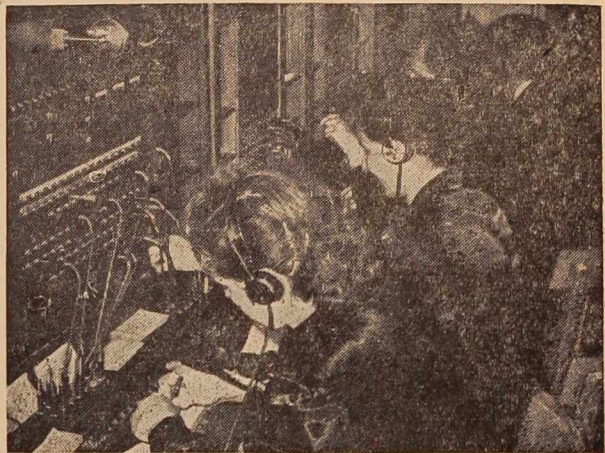
Sobotno popoldne in nedeljo smo preživeli na Rabu. Ogledali smo si pokopališče naših internancev na Rabu. Rab smo zapustili v ponedeljek zjutraj. Tega dne nismo imeli sreče. Ujela nas je burja.

Ladja je plesala na valovih kakor lupina in veter je bil vedno močnejši. Spustili smo vsa jadra razen glavnih dveh, vendar smo morali tudi ti čez nekaj časa skrajšati. Valovi so se razlivali čez palubo in vsi smo bili premočeni do kože. Toda vztrajali smo. Nobeden ni zapustil svojega mesta pri vrveh. Zakasnela popustitev jadra ob sunku vetra bi nas lahko prevrnila. Zavedali smo se resnosti položaja in zato je vsak opravljal svoje delo z največjo prisotnostjo duha.

Sam ne vem, kako mi je prišlo na misel, da sem šel po fotoaparatu in prav takrat, ko se je razlil čez palubo val, naredil posnetek. Val je preletel tudi mene in aparat. Toda nič zato. Ostal mi je dragocen spomin na besnenje narave in morja.

Po šesturni borbi z valovi se nam je posrečilo pristati v mestecu Krku na istoimenskem otoku. Oddahnili smo si. In tudi naši izpraznjeni želodci so bili potrebni okrepčila.

Čas naše šolske prakse se je bližal koncu in vračali smo se proti Piranu, kjer smo pristali v soboto

Tako teče življenje v telefonski centrali. Soboška PTT (na sliki) še nima avtomatičnih naprav

V Ljutomeru vsi pogoji za avtomatsko centralo

Danes je odveč poudarjati, kako velik pomen ima v našem poslovnem in tudi zasebnem življenju dobro urejena telefonska služba. Le-te pa si ne moremo zamišljati brez avtomatske telefonske centrale, ki so jih že uvedli v nekaterih večjih mestih tudi pri nas v Sloveniji. Povsod tam, kjer se lahko postavljajo s to veliko pridobitvijo, naročniki ne poznajo več jeze in zastoja, saj je tudi v tem primeru priskočila človeku v pomoč tehnika, ki s svojimi električnimi »možgani« z matematično natančnostjo posreduje zveze v lokalnih in medkrajevnih pogovorih.

Ker v Pomurju takega »robot« še nimamo, spremljamo skorajšnjo ureditev avtomatske centrale v Ljutomeru z veliko pozornostjo.

No — in kaj menijo o tej pridobitvi v Ljutomeru:

Telefonistka Helena Kralj:
»V prvi vrsti se te novitve veselim seveda jaz in tudi moja kolegica, čeprav vse se na tega induktorskega »skonjička«, s katerim posreduje dnevno do 150 lokalnih, 90 medkrajevnih in do 50 tranzitnih pogovorov, zelo navezali. Z uvedbo avtomatske centrale bo seveda splahnelo tudi večno nerganje nestrpnih naročnikov, ki se bodo poslej lahko znašali kvečjemu še nad monterji... Toda nikar ne mislite, da bove potem s kolegico odveč: avtomatska centrala rab kljub svoji popolnosti nadzorstvo — predvsem v medkrajevnih pogovorih...«

Telefonistka Pavla Guček:
»Oprostite, nimam časa... Ha-

lo, ste končali...? ...Imate zvezo! Govorite!...«

No, v tej zmedi se nisem znašel. Tovarišica Gučekova je bila ta dan na lokalni »prog«, kjer jo kar zasipajo z naročili. Ko mi je pozneje nek tovariš s pošte diskretno povedal, da tovarišiči često ne utegneta niti na... mi je postalo povsem jasno, da je želja prve telefonistke bila do kraja iskrena.

In Julij Sabotin, upravnik pošte v Ljutomeru: »Imamo vse pogoje za ureditev avtomatske centrale, predvsem kar zadeva primerne prostore (novo poštno

»Tukaj medkrajevna...«

poslojpe bo kmalu dograjeno), pa tudi kablji so delno že položeni pod zemljo. Vprašate, kdaj bodo montirali avtomatsko centralo? Točnega datuma vam pri najboljši volji ne morem označiti, toda glasom pogodbe, sklenjene med OBLO Ljutomer, upravo naše pošte in podjetjem, ki je prevzelo gradnjo novega poštnega poslojpa, je le-to dolžno po končani graditvi opremiti poslojpe tudi z avtomatsko centralo. Torej: kmalu...«

Bb

Divji lov jim je bil trgovina...

Pred senatom okrožnega sodišča v Mariboru se je pred kratkim zavarjala skupina nevarnih divjih lovcov iz Prekmurja, ki je bila več let strah in trepet divjadi na levem bregu Mure. Gre za kmečke sinove Ignaca Raduha in Ignaca Jaklina iz Nedelice, Stefana Lutarja in Jožefa Pucka iz Renkovec in njihove pajdaše, ki so zadnji dve leti, pa tudi že prej, sistematično ropali in iztrebljali divjad, v glavnem na državnih loviščih. Naropano divjad so preko nakupovalca Jožefa Pucka vnovčevali pri podjetju »Vajda«. Pucko je bil namreč pri tem podjetju nakupovalec divjadi, zato predaja, oziroma prevzem divjadi od Pucka ni zbudil suma v podjetju. Navedenim divjim lovcem je dokazano, da so prodali v zadnjem času 135 naropanih zajcev in 86 fazanov, vsekakor pa so se

divji lovci z divjadjo nasitili tudi doma.

Vodstvo gojitvenih lovišč je že precej časa zasledovalo divje lovence, vendar so bili le-ti tako prebrisani, da jim ni bilo moč priti do živega. Bill pa so tudi predrzni, kar sklepamo po tem, da sta Raduha in Lutar s puškami napadla gozdarja Utrošo v neposredni bližini njegove logarnice v Polani. Napada sta bila na srečo brez hušjih posledic za Utrošo. Kaj se skriva za prijeto skupino divjih lovcov, sklepamo po tem, da je eden izmed njih ob neki priliki hotel posiliti mlajšo žensko, ki jo je zalotil v gozdu, vendar se mu namera zaradi prisotnosti drugih ljudi ni posrečila.

Sodišče je Ignaca Raduha obsodilo na 1 leto in 10 mesecev zapora, Ignaca Jaklina na 6 mesecev, Pucka na 5 mesecev, Lutarja pa na 3 mesece zapora. Ob koncu še to: škoda, ki so jo divji lovci povzročili upravi gojitvenih lovišč, znaša nad 700 tisoč dinarjev. Divji lovci so bili oboroženi s petimi lovskimi puškami.

POMURSKI VESTNIK

Izdaja Časopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murški Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: Murška Sobota, Stefana Kovača 16 — Telefon 138 — Uprava: M. Sobota, Kocljeva ulica 7 — Telefon: 53 — Oglasni in naročniški oddelci: Stefana Kovača 16 — Telefon 138 — Naročnina četrletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovorjamo nanje — Tek. račun pri Komunaln. banki, M. Sobota, številka 605—70 — 1—365 — Tisk Pomurske tiskarne v Murški Soboti

Dober tek — obemal!

Po severnem Jadranu

Ko ga prvič zagledaš, te privabi. To je naš lep, sinji Jadran.

Privabil je tudi nas iz Pomurja, ki smo se vpisali na pomorsko šolo v Piranu. Stirje smo. Naš cilj je pluti po morju in videti tuje kraje — tuj svet.

Ko je šolsko leto minilo, smo težko pričakovali šolsko prakso — plovbo po morju. Ta dan je napočil in vkrcali smo se na ladjo vojne mornarice »Lavsca«. Uredili smo si visoke spalne mreže in se seznanili z ladijsko disciplino, s delom na ladji in z ladjo samo.

Ze popoldne je bila naša prva vožnja po portoroškem zalivu. Vsak je dobil svoje določeno mesto pri jadrju. Napele so se mlade mišice, vrvi so se nategnile in jadra so bila razpeta. Čudovit prizor! Počutili smo se kakor gusarji v 17. stoletju. Manjkala nam je samo gusarska zastava. Namesto nje pa je nad nami ponosno vihrala zastava vojne mornarice.

Prih pet dni smo pluli v okolič Pirana, Kopra, Izole, Umaga in Portoroča ter si pridobili prakso za nadaljnjo, daljšo plovbo. Tudi jutranje telovadbe nam ni manjkalo. Vsako jutro smo že ob petih plezali po vrveh na 22 m visoke jambore.

Naposled smo izpluli iz piranskega pristanišča na daljšo pot. Predstavnik OBLO Piran, ki so nam prišli želez srečno plovbo, smo pozdravili s paradnim pozdravom. Morda vas zanima, kakšen je ta pozdrav, ki je v navadi na vseh šolskih ladjah? Do vrha jamborov in

ob boku ladje smo stali v mornarskem stavu s kapami na glavi. Ob žvižgu pištalke smo sneli mornarske čepice, jih položili na prsi in nato z zamahom roke z kapo v roki trikrat zavpili hura. Tako smo se ločili od Pirana.

Kapitan ladje nas je seznanil z načrtom naše plovbe. Za nami so izginjali razni kraji ob obali in otoku, dokler se ni pred nami pojavil cilj prvega dne plovbe — Pulj. Puljsko areno smo zagledali že daleč z morja. Zvečer smo si ogledali mesto in obiskali areno, v kateri so vrteli zadnji film letošnjega filmskega festivala »Edini izhodi«. Po končanem filmu je bila razglasitev rezultatov s podelitvijo nagrad, kar je bilo seveda najbolj zanimivo.

Dr drugega dne zjutraj smo vkrcali živež in kurjavo za našo ladijsko kuhinjo in izpluli iz Pulja. Naš cilj je bil Sušak. Po šesturni vožnji smo prispeli na Susku in si ogledali otok. Ker sem ga videl že v kratkometražnem filmu, me je zanimal še bolj. Po ogledu otoka smo izpluli iz Suska. Naš cilj je bil Cikat, kjer smo se usidrali v majhnem zalivčku.

Ta kraj mi je najbolj ugajal. Obala je bila vsa zelena in tudi gozda, v katerem si ob večernih urah našel svoj mir, ni manjkalo. Tudi morská voda je bila nekaj posebnega, nekoliko drugačne, lepše barve kot drugje. Vse to je dajalo poseben čar, posebno privlačnost zalivčku.